26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2008 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 219 (4113)

Ազգ
Azg

Ադրբեջանի խորհրդարանը հաստատեց 2009 թվականին ռազմական ծախսերի ավելացումը

ԲԱՔՈՒ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի խորհրդարանը հաստատել է 2009 թվականին ռազմական ծախսերի ավելացումը: Միլի մեջլիսի այսօրվա նիստում պատգամավորները ընդունել են օրենք, որով նախատեսվում է 2009 թվականին պաշտպանության եւ անվտանգության ոլորտի համար հատկացնել ավելի քան 2 մլրդ մանաթ (մոտավորապես 2,2 մլրդ դոլար):

2008 թվականին Ադրբեջանի պաշտպանության եւ անվտանգության համար ծախսերը կազմել են 1,5 մլրդ մանաթ (1,850 մլրդ դոլար):

2003-2008 թվականներին պաշտպանության եւ անվտանգության ծախսերը կազմել են 4,5 մլրդ դոլար:

Լեւոն Արոնյան — Վլադիմիր Հակոբյան — Գաբրիել Սարգսյան — Տիգրան Պետրոսյան — Արտաշես Մինասյան

Հայ շախմատիստները երկու տարի անց կրկին օլիմպիական չեմպիոններ

Տես էջ 7

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ռուս-ամերիկյան քննարկում Մոսկվայում

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՌԴ-ի փոխարտգործնախարար Գրիգորի Կարասինը եւ Մոսկվայում ԱՄՆ-ի դեսպան Ջոն Բայերլին այսօր քննարկել են Անդրկովկասի իրադրությունը: Այդ մասին հաղորդել է ՌԴ ԱԳ նախարարության տեղեկատվության եւ մամուլի դեպարտամենտը: «Կայացած զրույցի ընթացքում հանգամանորեն քննարկվել է անդրկովկասյան տարածաշրջանի ընթացիկ իրադրությունը՝ շեշտը դնելով Հարավային Օսիայի եւ Աբխազիայի հարող գոտիների լարվածությունը թուլացնելու անհրաժեշտության վրա, ինչպես նաեւ Անդրկովկասի կայունության եւ անվտանգության հարցերի շուրջ Ժնեւյան քննարկումների երկրորդ փուլի արդյունքները: Արծարծվել են նաեւ ղարաբաղյան եւ մերձդնեստրյան հակամարտությունների կարգավորման հիմնախնդիրները, Ուկրաինայի իրադրությունը», ասված է հաղորդագրության մեջ:

«Նոր սերնդի ռազմական կրթության գործում մենք սխալվելու իրավունք չունենք»

3 տարվա ընթացքում հանրապետության դպրոցները, ինչպես Կարբիի Թեքեյան կրթօջախը, կհամալրվեն ռազմագիտության դասարաններով

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

2 տարի, շուրջ 200 մլն դրամ եւ Արագածոտնի մարզի Կարբի գյուղի Վահան Թեքեյանի անվան միջնակարգ դպրոցը հիմնովին վերանորոգված է, հագեցած լաբորատոր սարքավորումներով եւ սեփական կաթսայատնով: Այդ դպրոցը պարզապես չհամալրեց հանրապետության վերանորոգված դպրոցների շարքը: Պաշտպանության նախարարության աջակցությամբ դպրոցում ձեւավորվել են ռազմագիտության դասարան եւ հրաձգարան: Այն իր տեսակով եւ տեխնիկական հագեցվածությամբ հանրապետությունում բացառիկ է:

Վերանորոգման արդյունքներին ծանոթանալու համար կառավարության ներկայացուցիչների ուղեկցությամբ դպրոց էր ժամանել հանրապետության վարչապետը: Տիգրան Սարգսյանի ուշադրության կենտրոնում նաեւ ռազմագիտության դասարանն էր: Նա անձամբ հետեւեց աշակերտների պարապմունքներին եւ հետաքրքրվեց, թե նրանցից քանիսն են ցանկանում հետագայում նվիրվել զինվորական գործին:

Տես էջ 2

Հայամետ կոնգրեսականն ընտրվեց հանրապետականների փոխնախագահ

Ամերիկայի հայկական համագումարը Վաշինգտոնից տեղեկացնում է, որ Կոնգրեսում Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի կողմնակիցներից Էրիկ Քանթորն ընտրվել է Հանրապետական կուսակցության փոխնախագահ: Հետայսու նա պատասխանատու կլինի Կոնգրեսում ձայների մոբիլիզացման, ռազմավարության համակարգման համար:

Համագումարը տեղեկացնում է նաեւ, որ Կոնգրեսում հայկական հարցերով խմբի անդամ, թիվ 106 բանաձեւի հանրապետական հովանավոր Թադեուս ՄկՔոթերը նույնպես կճառայի Ներկայացուցիչների պալատի Հանրապետական կուսակցության ղեկավարների շարքում: Կուսակցության ղեկավարության կազմում տարբեր պաշտոններ են ստացել նաեւ Կոնգրեսում 106-րդ բանաձեւի կողմնակիցներ Քեթի ՄկՄորիսը, Ջոն Բոհները, Ջոն Քարթերը եւ Փիթ Սեշընը:

20 մլն դոլարի նոր վարկ Հայաստանին Համաշխարհային բանկից

Ֆինանսների նախարար Տիգրան Դավթյանը եւ Համաշխարհային բանկի Երեւանյան գրասենյակի ղեկավար Արիստոմենե Վարուդակիսը երեկ ստորագրեցին Համաշխարհային բանկի հատկացրած 20 մլն դոլարի վարկը՝ Հայաստանի համայնքային ջրամատակարարման եւ ջրահեռացման ծրագրի լրացուցիչ ֆինանսավորման համար: Վարկը տրամադրվել է 20 տարի ժամկետով, որից 10 տարին՝ արտոնյալ, որից հետո՝ 0,75 % տարեկան տոկոսադրույքով:

Ա. Մ.

Ռուսների դեմ թուրքեր էլ են կռվել

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի Դաշնության գլխավոր դատախազության հետաքննչական կոմիտեի նախագահ Ալեքսանդր Բաստրիկինը Սանկտ Պետերբուրգում կազմակերպված մի կոնֆերանսում հայտարարել է, որ Վրաստանի հետ օգոստոսյան 5-օրյա պատերազմում ռուսական զինուժի դեմ վրացիների կողքին այլ օտարերկրացիների թվում Թուրքիայի քաղաքացիներ էլ են կռվել:

Նա ասել է, որ հարավօսական պատերազմում ռուսների դեմ կռվել են ԱՄՆ-ի, Չեխիայի Հանրապետության, Չեչնիայի, Բալթյան երկրների, Ուկրաինայի եւ Թուրքիայի քաղաքացիներ: «Մեր ձեռքին եղած փաստաթղթերի համաձայն, Վրաստանի կողքին կռված օտարերկրյա քաղաքացիների թվաքանակը փոքրաթիվ է եղել: Նրանք, հիմնականում, աջակցային ծառայություններ են կատարել: Նրանց մի մասը վրացական զինուժի հրահանգիչներ, մեկը՝ ուկրաինացի, մյուսը լատվիացի նշանառուներ են եղել», ասել է նա: Նշելով, որ հարձակումներին օտարերկրյա ռազմիկների մասնակցությունը հանցագործություն է, Բաստրիկինն ասել է, որ ռուսական կողմն այդ հարցը օրակարգ կմտցնի Ինտերպոլի իրավասուների հետ առաջիկայում տեղի ունենալիք հավաքում: Վրաստանի ազգային անվտանգության խորհրդի նախագահ Կախա Լոմայան այդ հայտարարությունները «բարբաջանք» է անվանել:

Ավարտվեց ՀՀ արտգործնախարարի Ստամբուլ կատարած այցը

Մնում է հուսալ, որ Հայաստանի հետ մերձեցման Անկարայի բարի կամքի դրսեւորումները չեն հանգեցնի կամք թելադրելուն

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Ինչպես տեղեկացրել էինք նախորդ համարում, ՀՀ արտգործնախարար Էդվարդ Նալբանդյանը Ստամբուլում հանդիպել է թուրք պաշտոնակցի՝ Ալի Բաբաջանի հետ: Հանդիպումը լայն արձագանք է գտել թուրքական, մասամբ նաեւ արեւմտյան լրատվամիջոցներում: Մինչ արձագանքներին անդրադառնալը նշենք երկու երկրների արտգործնախարարների հանդիպման ավարտին արած հայտարարությունները:

Թուրքական հանրային հեռուստատեսության վկայությամբ, Բաբաջանն ասել է, որ հանդիպմանը Նալբանդյանի հետ քննարկել են երկկողմ հարաբերություններին, «Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմին» եւ տարածաշրջանի քաղաքական զարգացումներին առնչվող խնդիրներ:

Նա հանդիպումը գնահատել է բավական օգտակար եւ կառուցողական, այնուհետեւ շարունակել է. «Այս քննարկումներն իրականացրել ենք բարենպաստ մթնոլորտում: Մեր նպատակը հարաբերությունների լիարժեք նորմալացումն ապահովելն է: Նպատակին հասնելու համար հզոր կամքով շարունակելու ենք հանդիպումները»:

ՀՀ արտգործնախարարը հաստատել է նրան, ասելով. «Որոշել ենք շարունակել հարաբերությունների նորմալացման մեր ջանքերը»: Այնուհետեւ Էդվարդ Նալբանդյանը «պատմաբանների համատեղ հանձնաժողովին Երեւանի դրական մոտեցման» առնչությամբ «Զամանի» հարցին ի պատասխան, նշել է. «Ես արդեն ասել եմ, որ (հարաբերությունների հարցում) լավատես եմ: Բանակցությունները շարունակվում են: Պետք է թողնել, որ կողմերը շարունակեն հանդիպել»:

Տես էջ 8

Մեծ Բրիտանիա-Հայաստան վիզային բավականին ազատ ռեժիմ

«Մերժումները փոքր թիվ են կազմում», վստահեցնում է դեսպան Չարլզ Լոնսդեյլը

Մեծ Բրիտանիայի միջազգային զարգացման նախարարությունը Հայաստանում ծավալած ավելի քան տասը տարվա գործունեությունից հետո ավարտում է իր աշխատանքները: 2006 թվականին Տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման կազմակերպությունը Հայաստանը դասակարգել է որպես միջին եկամուտների երկիր: Հեղինակավոր այս կազմակերպության տվյալներն էլ հիմք են դարձել, որ Մեծ Բրիտանիայի միջազգային զարգացման նախարարությունը որոշում ընդունի ավարտել իր ծրագրերը: «Միջազգային զարգացման նախարարությունը կառավարում է Բրիտանիայի օգնությունն աղքատ երկրներին՝ նպատակ ունենալով վերացնել չքավորությունը: Հայաստանի նոր դասակարգումը թույլ է տալիս մտածել մեր օգնությունը դադարեցնելու մասին եւ գումարներն ուղղել առավել կարիքավոր երկրներին: Այս տարիներին մենք համագործակցել ենք Հայաստանի կառավարության հետ բոլոր մակարդակներով: Հուսով եմ, որ մեր ծրագրերն իրական փոփոխություններ են բերել՝ սկսած կենտրոնական կառավարության արդիականացումից մինչեւ հեռավոր գյուղերի կյանքի բարելավումը», նշեց ՄԶՆ-ն Կենտրոնական Ասիայի եւ Հարավային Կովկասի բաժնի տնօրեն **Փոլին Հեյզը**:

1997 թվականից ի վեր Մեծ Բրիտանիան Հայաստանին է տրամադրել ավելի քան 70 մլն ֆունտ ստեռլինգ: Հանրային ոլորտի բարեփոխումներից բացի ՄԶՆ համագործակցել է նաեւ Գեղարքունիքի եւ Տավուշի մարզպետարանների հետ՝ օժանդակելով դպրոցների եւ հիվանդանոցների վերանորոգմանը եւ ջրամատակարարման համակարգի բարելավմանը: «ՄԶՆ-ն ավարտում է իր աշխատանքները, սակայն Մեծ Բրիտանիան կշարունակի աջակցել Հայաստանի զարգացմանը՝ Եվրոպական հանձնաժողովի, Համաշխարհային բանկի, Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկի եւ ՄԱԿ-ի գործակալությունների միջոցով: Մենք մեծ ուշադրություն ենք դարձնում Հայաստանի համագործակցությանը Եվրոպական միության հետ», նշեց ՀՀ-ում Մեծ Բրիտանիայի դեսպան **Չարլզ Լոնսդեյլը**:

Եվրոմիության հետ կապերի ամրապնդումը նաեւ Հայաստանի կառավարության ուշադրության կենտրոնում է: Նախագահ Սերժ Սարգսյանը Բրյուսել կատարած վերջին այցելության ընթացքում խոսել է Եվրոմիության հետ հարաբերությունների սերտացման մասին եւ առաջարկել թեթեւացնել ՀՀ եւ Եվրոմիության անդամ երկրների միջեւ գործող վիզային ռեժիմը: Մեծ Բրիտանիայի դեսպանը նշեց, որ իրենք հետաքրքրված են Հայաստանի ինտեգրմամբ Եվրոպական ընտանիք: **«Ազգի»** այն հարցին, թե ձեռնարկվո՞ւմ են արդյոք որոշակի քայլեր՝ թեթեւացնելու վիզային ռեժիմը Միացյալ Թագավորության հետ, դեսպանը նշեց. «Խնդիրը դիտարկվում է Եվրոմիության հետ հարաբերությունների ընդհանուր համատեքստում եւ «Եվրոմիություն. նոր հարեւաններ» ծրագրի ձեւաչափում: Ինչ վերաբերում է մեր դեսպանությանը, ապա արդեն իսկ գործում է բավականին ազատ ռեժիմ եւ մերժումների թիվը բավականին փոքր է»: Չարլզ Լոնսդեյլը նաեւ դրական է գնահատել մոսկովյան հռչակագրի ստորագրումը՝ կարեւորելով հատկապես երկու նախագահների՝ խնդիրը խաղաղ ճանապարհով լուծելու պատրաստակամությունը: «Ղարաբաղյան կարգավորման առաջընթաց կա: Սակայն ես չեմ կարծում, որ խնդիրը կարող է լուծվել մինչեւ տարեվերջ», հայտնեց դեսպանը:

Դեսպան Չարլզ Լոնսդեյլը Հայաստանում պաշտոնավարում է այս տարվա հունվարից: Տպավորությունները առայժմ դրական են: «Մարդիկ Հայաստանում ջերմ են եւ բարի: Հայաստանի որ անկյունն էլ գնաս, միշտ կգտնվի մեկը, որ Ձեզ իր տուն կհրավիրի: Հայաստանը շատ հետաքրքրական եւ պատմական երկիր է», նշեց դեսպանը:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Սեփականաշնորհման անցած ճանապարհը Հայաստանում

Քննարկեցին տնտեսագետներն ու քաղաքական գործիչները

Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Արամ Սարգսյանի նախաձեռնությամբ երեկ ժուռնալիստների միությունում «կլոր սեղան» էր հրավիրել, որի նպատակն էր մասնագիտական մակարդակով ամփոփել եւ գնահատել 1990-ից ի վեր Հայաստանի տնտեսական քաղաքականության արդյունքները: Բացելով «կլոր սեղանը», **Արամ Սարգսյանն** այն կարծիքը հայտնեց, որ միջազգային ֆինանսական ճգնաժամը ցույց տվեց, որ նեոլիբերալիզմի գաղափարախոսությունը պարտություն կրեց եւ առնվազն ֆինանսական շուկայում փոփոխություններ են լինելու:

Առաջինը ելույթ ունեցավ տնտեսագետ **Թաթուլ Մանասերյանը**: Անդրադառնալով սեփականաշնորհման վերաբերյալ քննարկման մասնակիցներին տրված հարցին, նա այն կարծիքը հայտնեց, որ 90-ականներին անցկացված սեփականաշնորհման ժամանակ սոցիալական էլեմենտ չի եղել, այլ պարզապես «շոկային թերապիայով» փորձել ենք զարմացնել աշխարհին: Հակառակ դրան, Արեւելյան Եվրոպայում պլանայինից անցումը շուկայական տնտեսության կատարվեց հաշվի առնելով տեղական առանձնահատկությունները:

Նախկին վարչապետ եւ ԱԺ նախագահ **Խոսրով Հարությունյանը** նշեց, որ 90-ականներին համակարգային ճգնաժամ էր՝ անցում էր կատարվում հին փլուզված համակարգից դեպի նոր հասարակարգ: Նրա կարծիքով, բարեփոխումները պետք է կատարվեին, հաշվի առնելով, թե ինչ վիճակում կհայտնվեր քաղաքացին: Այսինքն, սեփականաշնորհման գործընթացում չէր ակնկալվում ունենալ արդյունավետ տնտեսություն: Միաժամանակ, Խոսրով Հարությունյանը նշեց, որ բոլոր թերություններով հանդերձ, ունեցանք ձեռքբերումներ՝ սեփականաշնորհմամբ բացառվեց վերադարձը տոտալիտար հասարակարգի:

ՀՅԴ-ից տնտեսագետ **Արծվի Մինասյանն** այն կարծիքը հայտնեց, թե արդյունաբերության սեփականաշնորհումը կատարվեց այնպես, որ ունեցանք սեփականատերեր, որոնք նախ՝ թալանել էին տվյալ ձեռնարկությունը, ապա տիրացել: Դրա հետեւանքով նրանք արդեն չէին կարող արդյունավետ աշխատեցնել այդ ձեռնարկությունը:

Պետգույքի կառավարման վարչության պետի տեղակալ **Աշոտ Մարկոսյանն** այն համոզմանն էր, որ սեփականաշնորհման մոդելը, այնուամենայնիվ, սոցիալական է եղել, հիշատակելով վաուչերները, հողի եւ բնակարանների անհատույց սեփականաշնորհումը:

Ըստ պատմաբան **Լեւոն Շիրինյանի**, սեփականաշնորհման ժամանակ կիրառվեց ամենավատթար տարբերակը: Այս տեսակետին համամիտ էր նաեւ տնտեսագետ **Արմեն Հովսեփյանը**: Իսկ **Կորյուն Արոյանն** այն միտքն ընդգծեց, որ բարեփոխումներ անողներն իրենք պատրաստ չէին դրան: «Դելովոյ էքսպրես» թերթի գլխավոր խմբագիր **Էդուարդ Նաղդալյանն** ասաց, որ բարեփոխումների իմաստն այն էր, որ ստացվի բարձր տնտեսական արդյունք: Մինչդեռ դա չեղավ եւ ընտրվեց սեփականաշնորհման ամենավատ տարբերակը՝ «շոկային թերապիան», որից, օրինակ, Մերձբալթյան երկրները հրաժարվեցին:

Վերջում Արամ Սարգսյանը տեղեկացրեց, որ քննարկումները շարունակական են լինելու:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

10 մլն դոլար «Կոնվերս բանկին»՝ Եվրոբանկից

Հայկական բանկերն ունեն բարձր իրացվելիություն

Հերթական անգամ Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկը (ՎԶԵԲ) ներդրում կատարեց հայկական բանկերից մեկում: Այս անգամ Հայաստանում Եվրոբանկի ներկայացուցիչ **Մայքլ Վայնշտայնն** ու «Կոնվերս բանկի» գործադիր տնօրեն **Արարատ Ղուկասյանը** պայմանագիր ստորագրեցին, որ ՎԶԵԲ-ը 10 մլն դոլար վարկ կտրամադրի «Կոնվերս բանկին»: Այն հիմնականում կուղղվի փոքր եւ միջին բիզնեսի ֆինանսավորմանը:

Անդրադառնալով ստորագրված համաձայնագրին, Արարատ Ղուկասյանը նշեց, որ վարկը տրամադրվելու է երկու չափաբաժիններով՝ 5-ական մլն դոլար, 16 տոկոսով եւ 4 տարի ժամկետով: Սակայն բանկի կողմից տնտեսվարողների վարկավորումը միեւնույն տոկոսադրույքներով չի լինելու, հաշվի են առնվելու յուրաքանչյուր վարկառուի առանձնահատկությունները:

Համաձայնագրի արարողությանը մասնակից Կենտրոնական բանկի նախագահ **Արթուր Ջավադյանը**, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, մեկ անգամ եւս փաստեց, որ Հայաստանի բանկային համակարգն ունի բարձր իրացվելիություն: Եթե ԿԲ սահմանած նորմատիվներից առաջինով այդ իրացվելիությունը պետք է կազմի 15 տոկոս, ապա բանկերինը 24-25 տոկոս է, իսկ մյուսի նորմատիվը, սահմանված 60 տոկոսի փոխարեն՝ 95-96 տոկոս է:

Մեկ այլ հարցի պատասխանելով, ԿԲ նախագահն ընդունեց, որ բանկերի կողմից տրամադրվող սպառողական վարկերը որոշ չափով նվազել են, քանի որ առաջացած ռիսկերը տեսնելով, բանկերը որոշել են վարկերը տրամադրել ընտրանքային ձեւով, այլ ոչ թե համատարած:

Ս. Մ.

«Նոր սերնդի ռազմական կրթության գործում մենք սխալվելու իրավունք չունենք»

1-ին էջից

Հինգ աշակերտներից երկուսն արդեն որոշում կայացրել էին. կրթությունը շարունակելու են ռազմական ակադեմիայում: Ռազմագիտության դասընթացը դպրոցում անցկացվում էր նաեւ մինչ վերանորոգումը: Նոր սարքավորումները, երեւակայական թշնամուն հետապնդելու եւ ոչնչացնելու համակարգչային ծրագրի ներդրումը, իրական զենքին աշակերտներին ծանոթացնելու հնարավորությունները, դպրոցի ռազմագիտության ուսուցչի հավաստմամբ, նկատելի արդյունքներ կտան կարճ ժամանակահատվածում: «Առարկան հավասարապես նաեւ աղջիկներն են ուսումնասիրում: Դպրոցն ավարտելուց հետո թե՛ հոգեպես եւ թե՛ ֆիզիկապես նրանք պատրաստ կլինեն ծառայելու բանակում», ասաց ռազմագիտության ուսուցիչ **Արարատ Ստեփանյանը**: Նման դասարան հիմնելու գաղափարը եւ նախաձեռնությունը գրող Զորի Բալայանինն էին, որը Կարբիի դպրոցում հաճախ է լինում: «Ոչ պատերազմ, ոչ խաղաղության այս ժամանակահատվածում մենք ուղղակի պարտավոր ենք զինվորական պատրաստվածությունն սկսել դպրոցից: Վերանորոգումից հետո դպրոցում գործում են ֆիզկուլտուրայի բացօթյա եւ փակ դահլիճներ: Մեծ ուշադրություն է դարձվում աշակերտների ոչ միայն ռազմական գիտելիքներին, այլեւ ֆիզիկական կոփվածությանը», ընդգծեց **Զորի Բալայանը**:

Վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ նման դպրոցների առկայությունը հանրապետությունում պետք է լինի ոչ թե բացառիկ երեւույթ, այլ օրինաչափություն: Այս ուղղությամբ որոշումն արդեն կայացած է: «Հանրապետության շուրջ 1400 դպրոցները գտնվում են կառավարության ուշադրության կենտրոնում: Տարեցտարի դպրոցները պետք է համալրվեն ռազմագիտության առարկան պատշաճ դասավանդելու համար անհրաժեշտ սարքավորումներով: Կառավարությունը նախատեսում է երեք տարվա ընթացքում լուծել խնդիրը», նշեց Տիգրան Սարգսյանը: ՀՀ ԿԳ նախարար **Սպարտակ Սեյրանյանը** տեղեկացրեց, որ այս տարվա բյուջեում գումարներ այս ուղղությամբ արդեն հատկացվել են: «2009 թվականին նախատեսում ենք հանրապետության 500 դպրոցներում հիմնել ռազմագիտության լսարաններ: Սա արդեն իսկ խնդրի լուծման ուղղությամբ էական քայլ է», վստահեցրեց Սպարտակ Սեյրանյանը: Իսկ պաշտպանության նախարար **Սեյրան Օհանյանը**, որ ամենայն ուշադրությամբ հետեւում էր ոչ միայն սարքավորումների որակին, այլեւ երեխաների պատրաստվածության աստիճանին, ասաց, որ նման դասարանների հիմնումը շարունակական է լինելու: «Այս դպրոցը պետք է օրինակելի լինի մյուսների համար: Նոր սերնդի ռազմական կրթության գործում մենք սխալվելու իրավունք չունենք», ասաց պաշտպանության նախարարը:

Կարբիի Վահան Թեքեյանի անվան դպրոցը գտնվում է Թեքեյան մշակութային միության անմիջական եւ մշտական ուշադրության կենտրոնում: Հանրապետության եւ Արցախի Վահան Թեքեյանի անունը կրող 5 դպրոցներին յուրաքանչյուր տարի փոխանցվում են միության հանգանակած գումարները՝ ուսուցչական կազմերին: «Օգնությունը համակարգված բնույթ է կրում: 1992 թվականից ի վեր Կարբիի դպրոցը մեր ուշադրության կենտրոնում է: Ամեն տարի ֆինանսական աջակցություն է տրվում դպրոցի ողջ անձնակազմին: Աջակցել ենք նաեւ դպրոցի վերանորոգման աշխատանքներին», նշեց Թեքեյան մշակութային միության նախագահ **Ռուբեն Միրզախանյանը**:

Կարբիի միջնակարգ դպրոցն այսօր հանրապետության այն բացառիկ կրթօջախներից է, ուր աշակերտների թիվը ոչ թե նվազում է, այլ աճում: Դպրոցում սովորում է 720 աշակերտ, իսկ այս տարի բացվել է երկու առաջին դասարան՝ 68 աշակերտով:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ

Անցուդարձ

Ինն ամիս անց, ինչպես ինն ամիս առաջ

Եթե առաջին նախագահի թիկնազորը պետական է, պետական պահպանության ծառայության կազմում է, որի պետ Գրիշա Սարգիսովը մարտի 1-ի առավոտյան եղել է Ազատության հրապարակում, առաջին նախագահի թիկնազորը ռադիոկապ ուներ, որը նույնպես տրված էր պետության կողմից, ռադիոկապի հաճախականությունը հայտնի է եղել պետական պահպանության ծառայությանը, ԱԱԾ-ին, եւ նրա հետ կապի մեջ մտնելը, նրան գտնելը ընդամենը մեկ ռադիոկանչի խնդիր էր (այդպես է գրում Նիկոլը մարտի 1-ի դեպքերից ինն ամիս անց): Այնպես որ նրան հեշտ էր գտնելը եւ զգուշացնելը ոստիկանության գործողությունների մասին: Հարցը շրջելու անհրաժեշտությունը ծնվում է ինքնին. եթե այդպես է, ուրեմն նա շատ լավ էլ գիտեր, որ ոստիկանները այդ առավոտ մութուլույսին գալու են հրապարակ՝ ծեծելու մարդկանց, իսկ գիտենալը մի բանի հիմնավորում կարող էր ունենալ. նախ՝ այդ դեպքում նրա պահպանության աշխատակիցները նրա անվտանգությունն ապահովելու տեսակետից պարտավոր էին տեղեկացված լինել եւ նրա անձի անվտանգությունն ապահովել, դա նրանց պարտականությունների մեջ էր մտնում՝ մանավանդ որ պետական նույն կառույցի ներսում հազիվ թե միմյանց այդ տեղեկությունը գոնե ոչ պաշտոնապես, մարդկային հարաբերությունների մակարդակով չփոխանցվեին-չասվեին: Մանավանդ որ մինչեւ մարտի մեկն ամեն օր սովորական հայ մարդկանց խոսակցական մակարդակով անգամ գուշակություններ էին արվում, թե ո՞ր օրը իրավապահներն արդեն կարող են միջամտել: Անգամ սովորական մարդկանց Տիգրան Մեծի փողոցի՝ «Եվրոպա» հյուրանոցին հարակից տեղակայված հատուկ գնդի պատրաստություններից (սպասարկող ավտոբուսների եւ հատուկ նշանակության օբյեկտների պաշտպանության գնդին հարակից մեծ կուտակում կար) պարզ էր, որ հենց այդ գիշեր նրանք ինչ-որ օպերացիայի են պատրաստվում: Եթե հասարակ մահկանացուս դա երեկոյան 19-ի կողմերը նկատել էր, ապա առաջին նախագահի անվտանգության աշխատակիցներն ի պաշտոնե դա պետք է գիտենային, անգամ իրենց միջոցներով պետք է օպերատիվ տեղեկատվություն ձեռք բերած լինեին՝ իրենց «շեֆի» անվտանգությունն ապահովելու համար: Եթե այդպես չէ, եթե նրանք չեն իմացել, եւ առանձնահատուկ ուժեղացված պահպանություն չեն իրականացրել՝ «շեֆին» էլ տեղյակ պահելով սպառնալիքի մասին, ուրեմն այդտիպի անվտանգության աշխատակիցները ոչ մի բանի պետք չեն: Սակայն առավել հավանական է թվում այն տարբերակը, որ այդ աշխատակիցները բարձր պրոֆեսիոնալներ են, տեղեկություններ են ունեցել սպասվող իրադարձությունների մասին, ըստ այդմ էլ տեղեկացված է եղել նրանց «շեֆը», այսինքն՝ Տեր-Պետրոսյանը: Այդ դեպքում ծագում է բարոյականության խնդիրը՝ բազմաթիվ հարցադրումներով. ինչո՞ւ, ուրեմն, նա տեղյակ լինելով սպասվելիքի մասին, այդ օրը չի զգուշացրել «Ազատության» հրապարակում գիշերողներին, նրանց արթուն չի պահել, անգամ նրանց խորհուրդ չի տվել այդ օրը տուն գնալ, այլ հակառակը, լուրջ-լուրջ սպասել է այնքան, մինչեւ իրեն՝ իր խոսքով, «տնային կալանքի» են ուղարկել: Ունեցած տեղեկությունները մարդկանց չհաղորդելու հետագա լռությունն արժեցել է հետագա բախումներ, արյուն, մարդկային զոհեր, նա չի զգուշացրել իր զինակից ընկերներին՝ նրանց «պադստավկա» անելով: Նրան հավատալով (կամ հրահանգով) է Նիկոլն ասել՝ մնում ենք հրապարակում (ֆրանսիական դեսպանատան մոտ), ուրեմն եւ հենց Նիկոլին էլ է «շեֆը» զոհ տվել, իսկ Նիկոլը մինչեւ հիմա հավատում է նրան ու նոյեմբերի 25-ին դեռ իր թերթում նման բաներ է գրում՝ հավատալով նրան: Մինչդեռ ամեն ինչից երեւում է, որ «շեֆն» այդ օրը հանձնել էր իր զինակիցներին իրադարձությունների հորձանքին, քանի որ չէր կարող բարձրաձայն ասել, որ արդեն փետրվարի 28-29-ին արդեն չգիտեր՝ ի՞նչ է ասելու ցուցարարներին, ի՞նչ հետագա քայլեր կամ գործողությունների պլան է առաջարկելու, չէր կարող խոստովանել, թե անելիքը չգիտի:

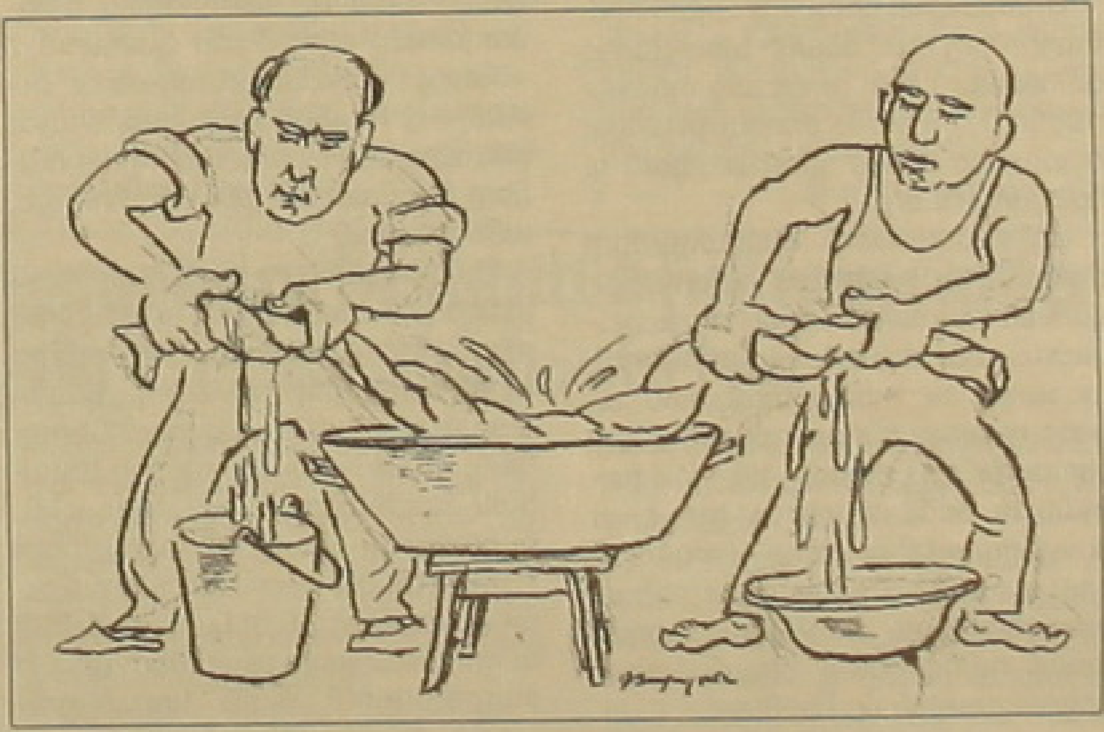

Ահա այս է եղել առավել հավանական իրականությունը, եւ իշխանությունը ներկայացնող այն անձը, ով հրաման է տվել ցուցարարների դեմ զենք կիրառել, ու Տեր-Պետրոսյանը, որ իրազեկմամբ չի ապահովել իր զինակիցներին, նույնքան մեղավոր են պատահածի համար, ու վստահ եմ, Տեր-Պետրոսյանի ղեկավարած շարժման շատ մտածող ուղեղներ վաղուց հանգել են այն գաղափարին, որ մարտի 1-ին իրենք դարձան կեղտոտ քաղաքական խաղերի զոհը: Բայց այդ մասին դեռեւս ոչ ոք չի ուզում խոստովանել (գաղտնաբար ու մեկուսի խոստովանում են):

Հիմա խայտառակ չլինելու համար դանդաղորեն, տարբեր մանեւրներով նահանջել, սեփական դեմքը փրկելով՝ ուրիշ բարեպատեհ ժամանակի տեղափոխել վերակենդանացումը՝ սա է գերխնդիր շարժման ղեկավարների եւ հատկապես նրա առաջնորդների համար: Այլապես չէին կառչի մեկ այս, մեկ այն պատճառաբանությունից՝ իրենց գործողությունները սառեցնելիս՝ ղարաբաղյան հարցի սրացումից ասենք, երբ այդպիսի բան չկա, կամ չէին վեր-վեր նետվի տարբեր առիթներից, օրինակ, դիպուկահար լինելու վերաբերյալ իշխանական կողմի ակամա խոստովանությունից, իսկ հիմա էլ ԵԽ մարդու իրավունքների հանձնակատար Համմարբերգի խոստացած քննադատական զեկույցից, թե հունվարին բանաձեւի պահանջները չբավարարելու դեպքում Հայաստանը գուցեեւ զրկվի ձայնի իրավունքից: Այդպես հանգրվանորեն ու դանդաղ մահով մեռցնելու համար շարժումը՝ անցավ անեզթեզիայով են ուզում պրծնել մեր հեղափոխականները փոփոխություններին եւ իրենց հավատացած հասարակության շերտից:

Իսկ ընդհանրապես՝ մենք մոլորություն չունենք, թե իշխանության մեջ կամ ընդդիմությունում միայն կարող են հրեշտակներ լինել: Ճիշտն այն է, որ մարտի 1-ին տեղի է ունեցել անթույլատրելի մի բան, որի համար մեղավոր են թե՛ ընդդիմությունը, թե՛ իշխանությունը: Երկուսի՝ այդ պահին փաստացի ղեկավարներն առանձնապես, հետագա հետեւյալ մետասասազներով հանդերձ. ընդդիմության առաջնորդները շարունակում էին հնարավորինս խաբել հասարակությանը՝ պատահած դժբախտության բոլոր մանրամասները քաղաքական շահախնդրությամբ օգտագործելով, իշխանությունն էլ նույն բանն անում էր՝ սրտամաշ նախաքննությունների անհեթեթ ձգձգումներով, հաջողություն չունենալով իրականությունը եւ հատկապես երկու կողմի իրական մեղավորություն կրողներին բացահայտելու: Հիմա, այս պահին, կարելի է ասել, նույն բանը շարունակվում է, երբ երկու կողմն էլ սեփական մեկնաբանություններն են տալիս ԵԽ մարդու իրավունքների հանձնակատարի ասածներին: Ամեն մեկը քամում է լվացքի իր ծայրը՝ ողջ ուժը բանեցնելով, ու զգում ես, որ դեռ երկար է շարունակվելու այս բոլորը, եւ չկա մեկը, որ վերջակետ դնի այս բոլորին: Ու այդ մեկը ոչ թե Համմարբերգը պետք է լինի՝ մի կողմից ձայնազրկություն, մյուս կողմից՝ «իշխանություններն բավարար ժամանակ ունեն՝ շարժ ապահովելու» երկուստեք հուսադրումներով, այլ մեկ մարդ, եւ այդ մարդը երկրի ներկա նախագահն է: Իսկ Համմարբերգը (համմարբերգները) եւ ԵԽ-ն միշտ էլ աշխատում են պետությունների (իշխանությունների) հետ, իսկ ընդդիմության բողոքներն օգտագործում են տվյալ պետությանը (իշխանությանը) մշտապես պարտավորված պահելու համար:

ԱՐԳԻՇՏԻ ԿԻՎՐԻԿՅԱՆ

ՄԱՄՈՒԼ

Ընդդիմությունը չի հավատում, որ եղել է մեկ դիպուկահար: Արցախի խնդիրն էլ պետք է որոշեն տեղի իշխանությունն ու ժողովուրդը

Երեկ «Հայացք» մամուլի ակումբում հյուրընկալված Հայ ազգային կոնգրեսի ներկայացուցիչ **Դավիթ Շահնազարյանը**, խոսելով վերջին օրերին մեծ հնչեղություն ստացած մարտի 1-ի գործողություններին մասնակցած դիպուկահարի մասին, անդրադարձավ այդ առնչությամբ իշխանությունների կատարած հայտարարությանը եւ մի քանի հարցադրում արեց:

Վերջինս նշում էր, թե իշխանությունը հայտարարել է, որ զինվորական ստորաբաժանումների հաստիքային ցուցակով նախատեսված էր դիպուկահար. «Տվյալ ստորաբաժանումը՝ ներքին գործերի ստորաբաժանումը, այնտեղ է եղել իր ողջ անձնակազմով եւ դիպուկահարով, մասնակցել է այդ գործողություններին: Մարտի 1-ի այդ գործողություններին մասնակցել են 1032, 1033 եւ 1035 ստորաբաժանումները: Ըստ իրենց հայտարարությունների՝ այդ 3 զորամասերում էլ պետք է լինեին դիպուկահարներ, ինչո՞ւ են խոսում միայն մեկ դիպուկահարի մասին: Չէ՞ որ պնդում են, թե հաստիքային ցուցակով նախատեսված էր»:

Շահնազարյանը նկատում է, որ ըստ Սամվել Նիկոյանի հայտնի ծայնագրության, ինչն օրերս հրապարակեց ընդդիմությունը, դիպուկահարի կրակոցից մարդ է զոհվել, իսկ դատախազությունն էլ ասում է, թե դիպուկահարը կրակել է քաղաքացու ոտքին: Մեկնաբանելով Սամվել Նիկոյանի այդ հայտարարությունը, հարց է բարձրացնում, որ եթե ունեն այդ մարդու նկարագիրը, որը կրակել է ոստիկանի վրա, ինչո՞ւ լրատվամիջոցներով չեն տարածել:

«Եթե չեմ սխալվում, մարտի մեկից հետո Սերժ Սարգսյանը հայտարարել էր, որ 100 ժամ տեսանյութ ունեն»: Ըստ ՀԱԿ անդամի, այդ ժապավենները պետք է անպայման տանել փորձաքննության, քանի որ խիստ հիմնավոր կասկածներ կան, որ դիպուկահարները եղել են մի քանիսը:

Ինչ վերաբերում է փաստահավաք խմբին, Շահնազարյանը նշեց, որ այն աշխատում է նախապայմանով, որոնցից է՝ միջազգային փորձագետների առկայությունը խմբում: Փաստահավաք խմբի բնականոն գործունեությանը խանգարում է նաեւ այն, որ խումբը ստիպված աշխատում է Ածում, եւ եթե իշխանությունները այս երկու հարցին լուծում չտան, ինչպես որ խոսացել էին, ապա իրենք կվերանայեն հետագա գործունեությունը շարունակելու հնարավորությունը փաստահավաք խմբում:

Ղարաբաղի հարցը ինքնորոշման հարց է, հայտարարեց Դավիթ Շահնազարյանը, ասելով, թե Սերժ Սարգսյանի նախաձեռնած կուսակցությունների հավաքը հայեցակարգային սխալ է, քանի որ եթե խնդիրը ինքնորոշում է, ապա ամեն ինչ պետք է որոշեն Արցախի իշխանությունն ու ժողովուրդը: Միեւնույն ժամանակ, Դավիթ Շահնազարյանը նշում է, թե ներկայիս դրությամբ Արցախի դիրքորոշումը հստակ չէ: ՀԱԿ ներկայացուցչի խոսքերով՝ Հայաստանը պետք է լինի ոչ թե Արցախի փոխարինողը, ինչպես հայտարարում էր Ռոբերտ Քոչարյանը, այլ Արցախի ժողովրդի անվտանգության երաշխավորը: Դավիթ Շահնազարյանի մտացածմամբ, եթե Հայաստանի իշխանությունն այդ առաքելությունը չկատարի, ապա Արցախի ժողովրդի անվտանգության երաշխավորը կլինի Հայ ազգային կոնգրեսը՝ «բոլոր հնարավոր քաղաքական միջոցներով»:

Շահնազարյանը նաեւ մեղադրում է Արցախի իշխանությանը, որը պասսիվ կեցվածքով դուրս մնաց բանակցային գործընթացից եւ թույլ տվեց, որ Հայաստանը փոխարինի Ղարաբաղին, այն դեպքում, երբ ըստ Դավիթ Շահնազարյանի, Արկադի Ղուկասյանից մի հայտարարություն էր պահանջվում, որ նա ասեր, թե Ղարաբաղի իշխանությունը դեմ է, որ Ռոբերտ Քոչարյանը ներկայացնի նաեւ Ղարաբաղը:

Ն. Մ.

Երեւանում անցկացվեց հաշմանդամների համար աշխատանքի տոնավաճառ

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանում այսօր անցկացվեց հաշմանդամների համար աշխատանքի տոնավաճառ, որին մասնակցելու հայտ էր ներկայացրել 28 կազմակերպություն: Ինչպես նշեց տոնավաճառի կազմակերպիչ «Ունիսոն» հասարակական կազմակերպության նախագահ **Արմեն Ալավերդյանը**, նման նախաձեռնություն Հայաստանում առաջին անգամ է իրականացվում: «Հաշմանդամի զբաղվածության խնդիրն այսօր առաջնայիններից է, պետք է հասարակությանը ցույց տանք, որ հաշմանդամը եւս ունակ է աշխատելու եւ վաստակածով սեփական կարիքները հոգալու: Մեր ամենակարեւոր նպատակն է փոխել հաշմանդամների նկատմամբ հասարակության վերաբերմունքը»,-ասաց Ա. Ալավերդյանը:

Տոնավաճառում գործատուները ներկայացրել էին համակարգչային աշխատողի, հեռախոսավարի, մենեջերի, վարորդ-առաքիչի եւ այլ թափուր աշխատատեղեր: Ա. Ալավերդյանը նշեց, որ Հայաստանում բնակվող աշխատունակ հաշմանդամների միայն 8 տոկոսն է ներկայումս ապահովված աշխատանքով, մինչդեռ հաշմանդամներից շատերն ունեն մեծ աշխատանքային ներուժ: «Մեծ է արձագանքը նաեւ հաշմանդամների շրջանում: Բազմաթիվ զանգեր ենք ստացել նրանց կողմից: Մենք նաեւ աշխատել ենք մեզ դիմած հաշմանդամների հետ, աջակցել ենք խորհրդատվությամբ, օգնել ինքնակենսագրություն գրելու, գործատուին ներկայանալու եւ այլ հարցերում: Փորձել ենք ամեն ինչ անել, որ հաշմանդամները մրցունակ լինեն»,-ավելացրեց Ա. Ալավերդյանը:

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 11.00-ին-«Նոյնուշի» միջազգային կենտրոնում տեղի կունենա Սամվել Կարապետյանի ասուլիսը Վրաստանի հայկական հուշարձանները թեմայով:
- 13.00-ին-«Տեսակետ» ակումբի հյուրերն են Ամերիկայի հայկական համագումարի, Կին ընտրողների լիգայի եւ ՀԿ-ների կենտրոնի ներկայացուցիչները:
- 14.00-ին-«Տեսակետ» ակումբի հյուրն է ռեժիսոր Ալբերտ Մկրտչյանը:
- 12.00-ին-«Հայելի» ակումբի հյուրերն են Տիգրան Կարապետյանն ու Դավիթ Հակոբյանը:
- 11.00-ին-«Փաստարկ» ակումբի հյուրը Թաթուլ Մանասերյանն է:
- 13.00-ին-«Հայելի» ակումբի հյուրերն են Ռիչարդ Կիրակոսյանն ու Երվանդ Բոզոյանը:
- 12.00-ին-«Դե ֆակտո» («Հրազդան հյուր») ակումբում էկոնոմիկայի նախարարության վարչության պետ Հայկ Միրզոյանը կներկայացնի նախարարության մոնիտորինգի արդյունքը գլոբալ ճգնաժամի վերաբերյալ:
- 10.30-ին-Երեւանի Վ. Բրյուսովի անվան համալսարանում տեղի կունենա չինարեն լեզվի եւ մշակույթի կենտրոնի՝ Կոնֆուցիուսի ինստիտուտի հիմնադրման արարողությունը:

Անցյալի էջերից.

Արմենական կուսակցության ծնունդը

Պատմության հեռուներից է մեզ արեն երեւում 1885 թվականի նոյեմբեր, երբ արեւմտահայության հասարակական-քաղաքական կյանքի կենտրոն Վան քաղաքի հնձաններից մեկում՝ Խարի տան մեջ կազմակերպչորեն սկիզբ առավ ու ձեւավորվեց Արմենական կուսակցությունը:

Վանի «Կեդրոնական» վարժարանը ավարտած առաջադեմ ու ազատամիտ երիտասարդները, որոնք գաղափարապես սնվել ու դաստիարակվել էին Խրիմյան Հայրիկի եւ Մկրտիչ Փորթուգալյանի հեղափոխական շնչի ներքո, իրենց նոր հավաքավայր-ակումբում՝ Խարի տան մեջ հիմքը դրեցին անդրանիկ հայ քաղաքական կուսակցության:

Օսմանյան կայսրության մեջ տիրող հետապնդումների ու ճնշումների պայմաններում անհնար էր գտնել քաղաքական հանդիպումների ու բանակցությունների այլ վայր, քան եղավ Մկրտիչ եւ Գրիգոր Ավետիսյան (Թեղեմեզյան) եղբայրների հայրենական այգու հնձանը, որի միակ «կահաւորումն էր չոր գետնի վրայ փռուած մի հնամաշ խսիր, որի անունով Խարի տուն կոչուեցաւ այդ հաւաքավայր-ակումբը»:

Խարի տան հավաքավայրին անդամակցում էին «Կեդրոնականի» 9 շրջանավարտներ՝ Մկրտիչ Ավետիսյանը, Ռ. Շատվորյանը, Գր. Օսյանը, Ղ. Խանջյանը (Աղասի Խանջյանի հայրը), Գար. Բաղեշցյանը, Եղ. Քոնտակճյանը, Մ. Պարութճյանը, Գր. Աճեմյանը (Գ. Մահարու հայրը), Գր. Պեռզիկյանը:

Խարի տունը քաղաքական եւ ընկերական մի ակումբ էր: Հենց այս քաղաքական անհում ակումբում որոշվեց վերաբացել ու վերակազմել ազգային պաշտոնական մարմինները, «վտարելով ազգային առաջնորդարանից մի կարգ վաշխառու եւ շահամոլ ճողղաներին» եւ նրանց փոխարեն ազատ ու անկաշկանդ քվեարկությամբ ընտրել պարտաճանաչ եւ իրենց դերին գիտակից անդամների:

Խարի տան մեջ կայացած խորհրդակցություններում որոշվեց վերաբացել Փորթուգալյանի ձեռնարկած կիրակնօրյա վարժարանները՝ վերջ տալու Վանի պատանիների եւ երիտասարդների թաղային ներքին անմիտ կռիվներին, գիտակից դարձնել նրանց՝ «... իրենց դերի մեծութեանը եւ միացած լինելու զանոնք գաղափարական սերտ կապով»:

Խարի տանը կայացած ժողովներում քննության է առնվում Պարսկաստանի վրայով արտասահմանի հետ կայուն հարաբերություններ հաստատելու հիմնահարցը, ստանալու համար արգելված ազգային-հեղափոխական թերթեր՝ ինչպիսիք էին «Մշակն» ու «Արձագանքը», եւ ազատաշունչ գրականություն:

Ակումբի յուրաքանչյուր անդամ հանձն էր առել մի որեւէ պարտականություն: Ոմանք ընկերներ ընդօրինակում էին գրերից՝ «... ասոնք, որոնցից մի-մի օրինակ միայն գտնւում էր Վանում, որպիսին էր Մ. Նալբանդեանի «Երկրագործութիւնը»: Վան-Վասպուրականում հասարակական-քաղաքական հասունացած մթնոլորտի հրամայականն էր հայ անդրանիկ քաղաքական կուսակցության կազմավորումը:

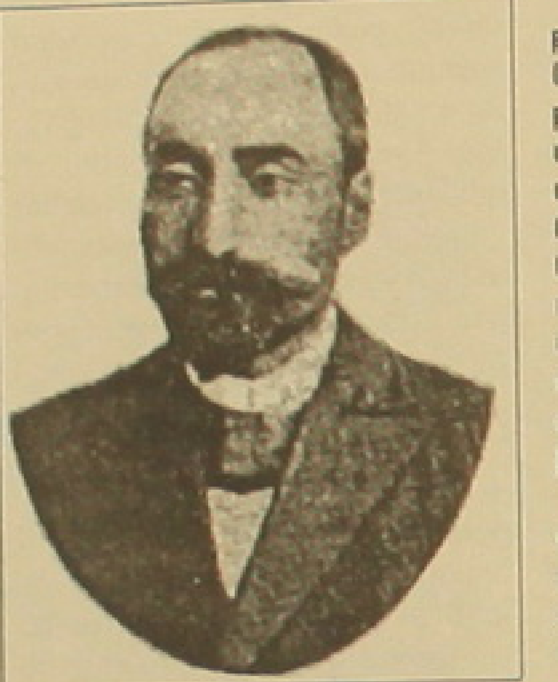

Մկրտիչ Ավետիսյան (Թերլեմեզյան) Արմենական կազմակերպության հիմնադիրը, որ 1896-ին ղեկավարեց Վանի ինքնապաշտպանությունը եւ ընկավ Բարթողիմեոս վանքի բարձունքների վրա:

Արմենական կուսակցության հիմնադիրները ժամանակի առաջադեմ անհատներն էին, որոնք քաջ պատկերացնում էին իրենց ժողովրդի առջեւ ծառացած մեծ ու փոքր հարցերն ու հարցականները:

Արմենականների հիմնադիրները ժամանակի համեմատ ունեին բավական բարձր կրթական ու գաղափարական պատրաստվածություն, ազգային ու համամարդկային առողջ ու արդարադատ ըմբռնումների տեր այրեր էին, քանզի, ինչպես խորունկ ու ճշմարտացի ասված է, որ մարդկությունն ու ազգը «առաւելագոյն ազատութեան եւ արդարութեան առաջնորդելու հոգեկան տառապանք ունեցողները միայն կրնան կուսակցութիւն մը հիմնել»:

«Արմենիա» թերթի հրատարակությունը նույնպես էական չափով նպաստեց Արմենական կուսակցության ձեւավորմանը, քանի որ նրա միջոցով արտահայտված ազգային ազատասիրական գաղափարները ներշնչեցին փորթուգալյանականներին եւ խրիմյանականներին՝ «...որոշ գոյն մը, ձեւ մը, ուղղութիւն եւ մարմին մը տալով իրենց գաղափարական միութեան, սկիզբը դարձնել զայն նաեւ հայ անդրանիկ յեղափոխական կուսակցութեան»:

Արմենականների համար որպես գաղափարական ուղեցույց ծառայում էր Փորթուգալյանի կողմից հրատարակվող «Արմենիա» եռօրյա պարբերականը:

Սակայն ճշմարտությունը այն է, որ Մ. Փորթուգալյանը, որը նաեւ «Արմենիա» թերթին համընթաց ձեռնարկել էր «Հայոց հայրենասիրական միության» մասնաճյուղերը ամրապնդելու եւ հզորացնելու գործը, ուղղակի կազմողն ու հիմնադիրը չեղավ Արմենական կուսակցության: Մինչդեռ պատմագրական եւ հուշագրական գրականության մեջ Արմենական կուսակցության կազմավորումը շփոթմամբ կապվում է «Հայոց հայրենասիրական միության» գործունեության հետ, մինչեւ իսկ այս երկու կազմակերպությունները նույնացվում են, որն, իհարկե, անճշտություն է:

Արմենականները հաշվի առնելով ստեղծված ծանր, բարդ ու դժվարին պայմանները, առաջին իսկ օրերից առաջնորդվելով խստագույն գաղտնապահության սկզբունքներով, նախ եւ առաջ զարկ տվեցին կրթական շարժմանը, տրվելով ազգային-հայրենասիրական գաղափարների քարոզչությանը, ապա ուշադրությունը կենտրոնացրին զինակուտակման եւ զինատար աշխատանքների վրա: Ի տարբերություն մյուս կուսակցությունների, արմենականները բացառում էին Հայկական հարցի լուծումը կապել եվրոպական դիվանագիտության հետ եւ հույսը գլխավորաբար դնում էին ազգի ազատագրական գաղափարներով թրծված ներքին ուժերի գոյացման վրա: Արմենականները հենց սկզբից ցուցաբերեցին անհանդուրժողական ոգի համիդյան բռնությունների եւ ճնշման քաղաքականության հանդեպ:

Դեմ լինելով մասնակի շարժումներին ու ցուցամոլությանը, նրանք, այնուամենայնիվ, որոշ հանգամանքներում ստիպված էին դիմել զինական գործողությունների:

Արմենականները որպես առանձին կուսակցություն գործեցին մինչեւ 1908 թվականը, երբ հայ ազատագրական այլ հոսանքների միավորմամբ սկզբնավորվեց Հայ սահմանադիր ռամկավար կուսակցության կազմությունը: Շուրջ 123 տարի է անցել այն հեռավոր աշունից, երբ Վանի հնձաններից մեկում՝ «Խարի տան» մեջ կազմակերպչորեն սկիզբ առավ ու ձեւավորվեց Արմենական կուսակցությունը: Այդ ժամանակներից մինչեւ այսօր շատ ու շատ բան է փոխվել Երկիր կոչվող մոլորակի վրա: Սակայն հայի՝ հայ մարդու եւ հայ ժողովրդի համար դեռեւս այժմեական են մնացել այն նպատակներն ու հարցականները, որոնց կենսագործման համար ասպարեզ եկավ Արմենական կուսակցությունը:

Հեռո՜ւ-հեռավոր 1885 թվականի աշնան մշուշից մեզ են հառնում այն նվիրական գործիչների կերպարները, որոնք հանդուգն խիզախության եւ խոհեմ իմաստնության միագումարով փորձեցին նոր շունչ եւ ընթացք հաղորդել հայ ժողովրդի պատմական ճակատագրին:

ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ
Պատմական գիտությունների թեկնածու

«Երջանիկ եմ, որ գնահատվել եմ արժանվույն»

Էդուարդ Սերգեյի Միրախով-Միրախյանը ծնվել է 1930-ին Թբիլիսիում, ծառայողի ընտանիքում: Ավարտել է Վրաստանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտը՝ ճարտարագետ-մեխանիկի մասնագիտացմամբ: Էդուարդ Միրախյանը տեխնիկական գիտությունների թեկնածու է, պրոֆեսոր, Ռուսաստանի ԳԱ արդյունաբերական ակադեմիայի անդամ, ակադեմիկոս: 1973-87-ին նրան է վստահվում ԽՍՀՄ անասնապահության եւ կերարտադրության մեքենաշինության նախարարի տեղակալի պաշտոնը: 1989-96-ին ՌԴ ավտոմոբիլային եւ գյուղատնտեսության մեքենաշինության նախարարության որակավորման բարձրացման ինստիտուտում դասավանդել ու հատուկ մասնագետներ է պատրաստել ոլորտի համար: Բազմաթիվ նորարարությունների հեղինակ Էդուարդ Միրախյանը մշտապես եղել է ԽՍՀՄ տարբեր տարիների ղեկավարների ուշադրության կենտրոնում եւ ամենադժվար, բարդ ու անհուսալի պահերին մշտապես կարողացել է ճիշտ ելքեր գտնել: Հենց իր խոստացած ժամկետում՝ երեք տարում Կուբայում համատեղ կառուցվում է տրակտորների արտադրության գործարանը, որին չէին հավատում ո՛չ ՌԴ-ի եւ ո՛չ էլ Կուբայի ղեկավարները: Սակայն Միրախյանն անհնարինը հնարավոր դարձրեց ու Ֆիդել Կաստրոյի հատուկ հրավերով մեկնեց Կուբա, որպեսզի անձամբ վայելի Ֆ. Կաստրոյի գնահատանքի խոսքերը գործարանի բացման առիթով:

Բարձր է գնահատվել Միրախյանի երկարամյա գործունեությունը Լիպեցկում, որտեղ ինժեներից մինչեւ ղեկավար աշխատելով՝ ԽՍՀՄ-ում այդ տարիներին շատ կարեւոր նորարարություններ ներդրեց ու դրանց համար արժանացավ մեկ տասնյակից ավելի պատվոգրերի, դիպլոմների, մեդալների, շքանշանների: Հայազգի գիտնականի գործունեությունը գնահատվել է Հայկական համառոտ հանրագիտարանի էջերից մեկում (718 էջ) զետեղված տեղեկությամբ: Երբ 1973-ին երկրի ղեկավարությունը որոշում է ստեղծել անասնապահական ու կերարտադրության մեքենաշինության նախարարություն, Կենտկոմի որոշմամբ մինիստրի տեղակալ է նշանակվում Էդուարդ Միրախյանն ու աշխատում է մինչեւ 1987 թվականը (մինչեւ նախարարության լուծարվելը): Այդ պատասխանատու պաշտոնը, որը հիմնականում զբաղվում էր արտադրությամբ ու արտահանմամբ, փաստացի 15 տարի ղեկավարում է Միրախյանը (նախարարի պաշտոնը միշտ թափուր է եղել): Երբ Միրախյանը դառնում է 58 տարեկան, ժամանակից շուտ (Կենտկոմի եւ Մինիստրների խորհրդի որոշմամբ) անցնում է թոշակի, եւ սկսվում է նրա կյանքում մի նոր փուլ՝ դասախոսություններ եւ մասնագետների վերապատրաստում իր գնած հաստատությունում, որը նույնպես նորույթ էր այդ տարիներին: Եվ ահա 1982-ին Կենտկոմի որոշմամբ, գիտության ու տեխնիկայի բնագավառում իր մատուցած ծառայությունների համար Էդուարդ Միրախյանին շնորհվում է Լենինյան մրցանակ: Այդ մասին մանրամասն պատմում է պրն Միրախյանն «**Ազգի**» հետ զրուցելիս: Նա այնպիսի մանրամասնություններով էր հիշում ու վերարտադրում իր կյանքի ամեն մի դրվագ, որ թվում էր, թե այդ ամենը երեկ էր տեղի ունեցել ու նա դեռ լեցուն է աշխատանքային ավյունով: Մեր ընթերցողներին կներկայացնենք մի քանի հանդիպումներ այդ տարիների անվանի մարդկանց հետ, որ պատմեց պրն Միրախյանը, հերթական անգամ Հայաստան իր հարազատներին այցի եկած ժամանակ (այժմ բնակվում է Կանադայի Օակվիլ քաղաքում):

«Ես դեռ մանկուց մշտապես լսել եմ հայ ժողովրդի գլխին պատահած ցեղասպանության մասին ու իմ ամբողջ կյանքի ընթացքում առիթը բաց չեմ թողել իմ բազմաթիվ հանդիպումների, շփումների ընթացքում դրանց մասին տեղեկացնելու ոչ միայն այդ ժամանակվա ղեկավարներին, այլեւ օտարներին: Մի անգամ տիկնոջս՝ Էռնայի հետ հանգստանում էի Կիսլովոդսկի կառավարական հանգստյան տանը, որտեղ այդ ժամանակ հանգստանում էր նաեւ Վազգեն Ա կաթողիկոսը: Ես չեմ թաքցնում, որ առիթ էի փնտրում հանդիպելու նրա հետ, որը շրջապատիս համար անհնարին բան էր համարվում: Տեղեկանալով, որ հաջորդ օրը Վեհափառ հայրապետը մեկնելու է, ես այնքան կանգնեցի նրա ճաշասենյակի դռան առջեւ, մինչեւ Վեհափառը դուրս եկավ ու մեր զրույցը կայացավ, որը շատ հետաքրքրական էր ու հիշարժան ինձ համար: Իմ առաջին հարցն այն էր, թե ինչպե՞ս եք Ձեր կրոնական գործունեությունը հիմնավորում, երբ արդեն տիեզերք են մարդիկ թռչում: Իհարկե, նախապես ներողություն խնդրեցի, որ իմ հոգեւոր գիտելիքներն ինչ-որ չափ կաղում են, ու դրանց չիմացությունը չվիրավորի հայրապետին:

Իմ հարցին Վեհափառը սիրով պատասխանեց. «Իմ հիմնական խնդիրն է պահպանել հայությունը, որ հայ գիրը, գրականությունը, լեզուն ու մշակույթը շարունակվեն, եւ ամեն ինչ անում ենք սփյուռքում հային հայ պահելու համար»: Պրն Միրախյանն այնուհետեւ պատմում էր, թե ինչպիսի փայլուն գիտելիքներ ու իմացություն՝ մարքսիզմ-լենինիզմի մասին գիտեր Վեհափառ հայրապետը, մոտ երեք ժամ զբոսնել ու զրուցել են:

Հաջորդ հանդիպումն այն ժամանակվա քաղկոմի առաջին քարտուղար Կարեն Սերոբի Դեմիրճյանի հետ է եղել, երբ Էսենտուկիում էին հանգստանում: «Բոլորն անհամբեր սպասում էին նրա հանդիպմանը եւ շփոթված էին, որ չէին կարողանում հայկական խորովածը ճիշտ ու ժամանակին հասցնել, խնդրեցին ինձ այդ հարցում օգնել: Մենք ծանոթացանք ու երկար զրուցեցինք տարբեր հարցերի շուրջը: Դա հենց այն ժամանակ էր, որ Վրաստանի առաջին քարտուղար էր դարձել Շեւարդնաձեն, եւ ես մեր զրույցի ընթացքում հույս հայտնեցի, որ Կարեն Սերոբիչ, Դուք երիտասարդ եք եւ Դուք էլ կարող եք դառնալ Հայաստանի առաջին քարտուղար: Իսկ Դեմիրճյանը ձեռքն ուսիս խփելով կեսլուրջ-կեսկատակ ասաց. «Ամեն ինչ հնարավոր է, ինչ իմանամ»: Իսկ երբ իմ ցանկությունն իրականացավ, ես հեռախոսով շնորհավորեցի նրան, եւ կրկին վերհիշեցինք այդ օրվա մեր զրույցը»:

Պրն Միրախյանը պատմում էր, թե ինչպես է կարողացել հանդիպել ու մի շարք կարեւոր հարցեր լուծել Ղազախստանի առաջին քարտուղար Կունաեւի, Կենտկոմի գլխավոր քարտուղար Գորբաչովի, քարտուղար Կիրիչենկոյի ու այլոց հետ, որոնք մշտապես իր կարծիքի հետ հաշվի են նստել: Իսկ իմ հարցին, թե Հայաստանի համար որեւէ առաջարկ արե՞լ եք, ասաց. «Եթե դիմեին, իհարկե, կանեի ու կօգնեի, որ անպայման իրականանար, բայց ինձ չեն դիմել: Սակայն շատ հանդիպումներում ու խորհրդակցություններում ես միշտ շփվել եմ Հայաստանի ղեկավար այրերի հետ Մոսկվայում»:

«Իսկ Հայաստանի տնտեսական զարգացումն ինչպե՞ս եք գնահատում» հարցին, պատասխանեց. «Հայաստանը շատ լավ զարգացման ճանապարհ է անցնում, շատ երկրների հետ պայմանագրեր ու գործարքներ է իրականացնում: Կարծում եմ, որ պետք է օգտագործել այդ կապերը, որ երբեմնի խոշոր գործարանները կրկին աշխատեն ու դրանով շատ հարցեր կլուծվեն: Այս օրեցօր զարգացող տեխնիկական դարում հայ գիտնականները, երիտասարդները, մասնագետներն իրենց գիտելիքներով կարող են աշխարհին զարմացնել՝ ինչպես եղել են տարբեր ժամանակաշրջաններում ու նաեւ պատերազմական շրջանում: Ես հպարտ եմ, որ հայ եմ, հպարտ եմ, որ հայ ընտանիքում եմ մեծացել, բայց ցավում եմ, որ իմ հայրենիքում չեմ աշխատել ու միայն հյուրի կարգավիճակով եմ Հայաստան եկել, բայց միշտ ընդգծել եմ իմ հայ լինելը»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԱՄՆ-ԻՐԱՆ

Տարօրինակ զուգադիպություն

ԱՄՆ-ի նախագահական ընտրություններում Օբամայի հաղթանակից հետո բազմաթիվ վերլուծաբաններ կարծիք հայտնեցին, որ առաջիկայում ԱՄՆ արտաքին քաղաքականությունում կկատարվեն որոշակի փոփոխություններ: Այդ առումով մեծ կարեւորություն ունի այն հարցը, թե ինչ ուղիով կընթանան ԱՄՆ-Իրան հարաբերությունները: Նշենք, որ նախքան նախագահական ընտրությունները Օբաման Իրանի հետ կապված որոշ անդրադարձներ է կատարել: Նախ նա հայտարարեց, որ պատրաստ է հանդիպելու Իրանի նախագահ Ահմադինեժադին, ինչը լավ հող կնախապատրաստեր երկու երկրների միջեւ վաղուց ի վեր խզված դիվանագիտական հարաբերությունները վերահաստատելու համար: Սակայն որոշ ժամանակ անց նրա կասկածները ինչեցին հնարավոր հանդիպման առնչությամբ, քանի որ, ըստ Օբամայի, «Ահմադինեժադն այն անձնավորությունը չէ, ում հետ արժե հանդիպել»: Դրան հետեւեցին բազմաթիվ վերլուծաբանների կարծիքներ, որ անհրաժեշտ է բարելավել հարաբերությունները Իրանի հետ եւ առկա տարաձայնությունները լուծել միայն խաղաղ ճանապարհով: Այս առումով բավականին հեռու է գնացել ԱՄՆ քաղաքական հայտնի գործիչ, վերլուծաբան Բժեզինսկին, որը փոխելով իր նախկին մոտեցումները նշել է, թե Իրանը երկարաժամկետ հեռանկարում ԱՄՆ-ի հավանական դաշնակիցն է տարածաշրջանում:

Գուցե սեփական նախաձեռնությամբ, գուցե հաշվի նստելով նման կարծիքների հետ, Օբաման, այնուամենայնիվ, որոշել է քայլեր ձեռնարկել Իրանի հետ հարաբերությունների կարգավորման ուղղությամբ: Ավելին, վերջերս նա հայտնել է Իրանի հետ երկխոսության մեջ մտնելու եւ նրան «Ալ Ղաիդայի» դեմ մղվող պայքարի մեջ ներգրավելու իր ցանկության մասին: Նման մտահղացումն առիթ է տալիս ենթադրելու, որ Իրանի միջուկային էներգետիկայի հետ կապված խնդիրը, ըստ ամենայնի, կլուծվի խաղաղ ճանապարհով:

Օբամայի այս հայտարարությանն անմիջապես հետեւեցին անհանգստության նշաններ ԱՄՆ-ի դաշնակից Իսրայելում: Մասնավորապես, Իսրայելի պաշտպանության նախարար Բարաքը շտապեց բարձրաձայնել, թե ԱՄՆ-ն ոչ մի պարագայում չպետք է ձգտի բանակցությունների գնալ Իրանի հետ:

Սակայն առավել ուշագրավ է, որ Օբամայի վերոհիշյալ հայտարարությունից մի քանի օր անց «Ալ Ղաիդան» դիմեց կոնկրետ քայլերի ուղղված Իրանի դեմ: Նախ՝ Պաղեստինում առեւանգեցին իրանական առեւտրական կցորդ Հիշմաթոլլա Նիյաֆիին: Դրան հետեւեց արեւմտյան ԶԼՄ-ներից մեկին ոմն դաշնային հրամանատարի տված հարցազրույցը, որտեղ վերջինս հայտնում է, թե «Ալ Ղաիդան» մոտակա ժամանակներում նոր քայլեր է ձեռնարկելու ընդդեմ Իրանի: Այդ ամենը, նրա պնդմամբ, Իրանի կողմից Աֆղանստանում թալիբների կառավարությունը թուլացնելու եւ ամերիկյան զորքերի ներխուժումը դյուրացնելու համար Իրանին տրվող պատասխանն է:

Հետաքրքրական է, որ «Ալ Ղաիդայի» կազմավորման մեջ անմիջական գործունեություն է ունեցել ԱՄՆ-ի հետախուզությունը: Իսկ այժմ, երբ ԱՄՆ-ի համար դա առավել ձեռնտու է, «Ալ Ղաիդան», փաստորեն, պատերազմ է հայտարարում Իրանին: Այժմ մնում է միայն ենթադրություններ կատարել, արդյոք սա ինչ-որ ուժերի վարած քաղաքականությո՞ւն է, թե՞ պատահական զուգադիպություն:

ԱՐԱՄ Ս. ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Մահմեդական բարեգործական հիմնադրամը աջակցել է ահաբեկիչներին

ԱՄՆ-ում գործող «Սուրբ երկիր» հիմնադրամի մահմեդական բարեգործական կազմակերպություններից մեկի 5 ղեկավարներ Դալլասի դատարանում մեղավոր են ճանաչվել ահաբեկչական գործունեության հովանավորման մեջ: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ այդ անձանց մեղավոր են ճանաչել նաեւ փողերի լվացման եւ հարկերի վճարումից խուսափելու մեջ:

«Սուրբ երկիր» հիմնադրամը այն կազմակերպությունների շարքում է, որոնց գործունեությունը ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի կարգադրությամբ կասեցվել էր 2001-ի սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից որոշ ժամանակ անց: Տվյալ կազմակերպությունների հաշիվները սառեցվել էին, իսկ ղեկավարությանը ներկայացվել էին մահմեդական ծայրահեղականներին ֆինանսավորելու մեղադրանքներ:

Մեղադրող կողմին հաջողվել էր ապացուցել, որ հիմնադրամը ԱՄՆ-ում ահաբեկչական կազմակերպություն համարվող պաղեստինյան «Համաս» խմբավորման հաշիվներին փոխանցել է ավելի քան 12 մլն դոլար: Պաշտպանությունն իր հերթին պնդում էր, թե այդ միջոցները ծախսվել են ոչ թե ահաբեկչական գործունեության, այլ պաղեստինցիներին մարդասիրական օգնություն ցույց տալու վրա:

Պաշտպանող կողմը նաեւ պնդում էր, թե հիմնադրամի ղեկավարների դատական հետապնդման իրական պատճառը նրանց ազգակցական կապերն են: Այսպես, դատապարտյալներից մեկը՝ Մուֆիդ Աբդուլքադերը «Համասի» քաղաքական առաջնորդ Խալեդ Մաշալի եղբայրն է, իսկ հիմնադրամի համահիմնադիր Մոհամմեդ Էլ Մեզաինը Մաշալի տեղակալ Մուսա Աբու Մարզուքի հորեղբորորդին է:

Բեն Լադենի վարորդին Գուանտանամոյից տեղափոխել են Եմեն

Ուսամա բեն Լադենի նախկին վարորդ Սալիմ Համդանը երեկ դուրս է բերվել Գուանտանամո կղզու ամերիկյան ռազմակայանի բանտից եւ տեղափոխվել է հայրենիք՝ Եմեն: Այդ մասին հաղորդում է CNN հեռուստաընկերությունը, վկայակոչելով ամերիկյան անանուն աղբյուրներ:

Համդանը Եմենի բանտում կանցկացնի իր ազատազրկման ժամկետի վերջին մի քանի շաբաթները:

Այս տարվա օգոստոսին զինվորական տրիբունալը Համդանին մեղավոր էր ճանաչել «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական ցանցին նյութական աջակցություն ցույց տալու մեջ, սակայն հանել էր սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների նախապատրաստման հետ կապված ավելի ծանր մեղադրանքները:

Համդանին դատապարտել են հինգուկես տարվա բանտարկության, բայց նրա ազատազրկման ժամկետն ավարտվում է դեկտեմբերին, քանի որ հաշվի է առնվում Գուանտանամոյում նրա անցկացրած ամբողջ ժամանակահատվածը:

Կիմ Չոն Իրը կրկին հայտնվել է

ԿԺԴՀ ղեկավար Կիմ Չոն Իրը ուղեւորություն է կատարել Չինաստանի սահմանի մոտ գտնվող Սինիջու քաղաք: Նա երկար ժամանակ չէր երեւացել հանրությանը, բայց երկուշաբթի օրը հիշյալ քաղաքում այցելել է չինաշինական գործարան եւ կոսմետիկայի ֆաբրիկա: Հիվանդությունից հետո դա հյուսիսկորեացի առաջնորդի ուղեւորությունն էր մայրաքաղաք Փենյանից դուրս:

Ինտերֆաքս գործակալությունը հաղորդում է, որ Կիմ Չոն Իրին կորեացիները չէին տեսել օգոստոսի կեսերից մինչեւ հոկտեմբերի վերջը: Տարբեր աղբյուրներ հաղորդ[illegible]էին, թե նա իբր ինսուլտ է տարել, սակայն ԿԺԴՀ իշխանությունները համառորեն մերժել էին նրա ծանր հիվանդության հետ կապված լուրերը:

Օբաման խոստանում է 2,5 մլն նոր աշխատատեղ

ԱՄՆ-ի նորընտիր նախագահ Բարաք Օբաման շաբաթավերջին հրապարակել է տնտեսական վերափոխումների ծրագիր, որը թույլ կտա աշխատանքով ապահովել 2,5 մլն ամերիկացիների, հաղորդում է «Ասոշիեյթեդ պրես» գործակալությունը:

Ծրագրով մասնավորապես նախատեսվում է սկսել ենթակառույցի օբյեկտների լայնածավալ շինարարություն եւ վերակառուցում: Խոսքը ճանապարհների եւ կամուրջների աշխատանքների, ինչպես նաեւ դպրոցների նորոգման եւ վերահանդերձավորման մասին է: Նաեւ պետք է որոնվեն էներգիայի այլընտրական աղբյուրներ, ստեղծվեն առավել արդյունավետ ավտոմեքենաներ:

Օբամայի կարծիքով, այդ բոլոր միջոցները թույլ կտան մինչեւ 2011 թվականը աշխատանքով ապահովել ներկայիս ճգնաժամի հետեւանքով գործազուրկ դարձած ամերիկացիների մեծ մասին: Իր ամենշաբաթյա ռադիոելույթում Օբաման ընդգծել է, որ դրանք ոչ թե միայն հակաճգնաժամային քայլեր են, այլեւ «երկրի տնտեսության մեջ կատարվող երկարաժամկետ ներդրումներ»:

Իր ելույթում նորընտիր նախագահը նաեւ ասել է, որ ինքը պատրաստ է օգնություն ընդունել մրցակից Հանրապետական կուսակցությունից: Նա միաժամանակ շեշտել է, որ «անհրաժեշտ է գործել առանց հապաղելու»:

Օբաման կոնգրեսականներին շնորհակալություն է հայտնել գործազրկության նպաստի վճարման տեւողությունը երկարաձգելու օրենք ընդունելու համար: Ֆինանսական ճգնաժամի պատճառով ԱՄՆ-ում աշխատանքի բուրսային դիմողների թիվը հասել է վերջին 16 տարվա ամենաբարձր մակարդակին: Հոկտեմբերի կեսերին երկրում գործազրկության նպաստ ստացողների թիվը հասել էր 4 միլիոնի:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իսրայելը սպառնում է կրկին ռմբակոծել Լիբանանը

Երկրի խորհրդարանին հղած դիմումի մեջ Իսրայելի պաշտպանության նախարար Էհուդ Բարաքը հայտարարել է, որ շիա արմատականների «Հզբոլլահ» խմբավորման հետ նոր, լայնընդգրկուն հակամարտության ծագման դեպքում Իսրայելը կարող է հարվածներ հասցնել Լիբանանի քաղաքացիական ենթակառույցին:

Բարաքի խոսքերով, Լիբանանի իշխանության կառույցներում «Հզբոլլահի» հայտնվելը Իսրայելին «իրավունք է տալիս նոր հակամարտության ծագման դեպքում գրոհել այդ երկրի ենթակառույցները»:

Ֆրանսպրես գործակալությունը մեջբերում է նախարարի այն պնդումը, թե 2006-ի ամռան իսրայելա-լիբանանյան հակամարտությունից հետո «Հզբոլլահի» ռազմական զորությունը եռակի աճել է: 2006-ից մինչեւ օրս «Հզբոլլահը» 4 հազար հրթիռ է արձակել իսրայելական տարածքի վրա: Էհուդ Բարաքի տվյալներով, ներկայումս «Հզբոլլահն» ունի 42 հազար հրթիռ:

2006-ի հակամարտության ժամանակ Իսրայելը հարվածել էր Լիբանանի երկու քաղաքացիական օբյեկտների՝ Բեյրութի էլեկտրակայանին եւ օդանավակայանին: Այդ գրոհների ընթացքում զոհվել էին 1200-ից ավելի լիբանանցիներ, մեծ մասամբ՝ խաղաղ բնակիչներ:

Չավեսն ուզում է իր կառավարումը երկարաձգել հանրաքվեով

Վենեսուելայի Սոցիալիստական կուսակցությունը քննարկում է երկրի նախագահի անսահմանափակ վերընտրությունների հարցը հանրաքվեի դնելու հնարավորությունը: Երեկ այդ մասին հայտարարել է Վենեսուելայի նախագահ Ուգո Չավեսը:

«Ես արդեն ասել եմ, որ մտադիր չեմ սահմանադրական որեւէ բարեփոխություն առաջարկել նախագահական ժամկետի ավելացման կապակցությամբ, բայց նաեւ չեմ կարող ուրիշներին խանգարել հանդես գալու նման առաջարկությամբ», ասել է Չավեսը, որի խոսքերը մեջբերում է Ֆրանսպրես գործակալությունը:

Նախագահի դիրքերն ավելի ամրապնդվեցին, երբ կիրակի օրը շրջանային ընտրություններում 22 նահանգներից 17-ում հաղթանակ տարան նրա կողմնակիցները:

Չավեսն արդեն առաջարկել էր պետության ղեկավարի պաշտոնավարումը 6-ից հասցնել 7 տարվա եւ վերացնել նախագահական ժամկետների սահմանափակումը: Համապատասխան սահմանադրական ուղղումները հանրաքվեի էին դրվել 2007-ի դեկտեմբերի 2-ին, բայց երկրի քաղաքացիները մերժել էին այդ գաղափարը:

Ուգո Չավեսը Վենեսուելայի նախագահն է 1998 թվականից: Երկրի սահմանադրության փոփոխման կապակցությամբ նա վերընտրվեց 6-ամյա ժամկետով, ապա պաշտոնապես վերընտրվեց իր երկրորդ նախագահական ժամկետով՝ մինչեւ 2012 թվականը:

Նոր Օռլեանը ԱՄՆ-ի ամենավտանգավոր քաղաքն է

Լուիզիանայի նահանգի Նոր Օռլեան քաղաքում արձանագրվել է ԱՄՆ-ում հանցագործությունների ամենաբարձր մակարդակը: CNN-ը հաղորդում է, որ այդ տեղեկությունները բերվում են CQ Press կազմակերպության հաշվետվության մեջ:

2007-ին Նոր Օռլեանում տեղի է ունեցել իրավախախտումների 6 գլխավոր տեսակներին առնչվող 119 հազար հանցագործություն, այդ թվում՝ 209 սպանություն: Քաղաքի բնակչությունը 250 հազար է: Հանցագործությունների բարձր մակարդակը մասամբ բացատրվում է 2005-ին այդ կողմերում մոլեգնած եւ քաղաքի տնտեսությանը մեծ վնասներ պատճառած «Կատրինա» ծովամրրիկի հետեւանքներով:

Ամերիկյան մյուս քաղաքների մեջ հանցագործությունների բարձր մակարդակով աչքի են ընկնում Դետրոյթը (Միչիգանի նահանգ), Սենթ Լուիսը (Միսսուրի), Օքլենդը (Կալիֆոռնիա), Կեմդենը (Նյու Ջերսի):

ԱՄՆ-ում ամենաանվտանգ վայրը ներկայումս Ռամապո բնակավայրն է (Նյու Յորքից ոչ հեռու): Մոտ 113 հազար բնակչություն ունեցող այդ քաղաքում մեկ տարում կատարվել է 688 հանցագործություն, որոնց մեջ չկա ոչ մի սպանություն: 2007-ին հանցագործությունների շատ ցածր մակարդակ է արձանագրվել նաեւ «վտանգավոր» Սենթ Լուիսից ոչ հեռու գտնվող Օ՛Ֆելոն քաղաքում:

Ցանկում ընդգրկված են ԱՄՆ-ի 800 քաղաքներ եւ մարզեր: Վարկանիշների հեղինակները նշում են, որ բնակավայրերի համար «վտանգավոր» եւ «անվտանգ» բնորոշումներն իրենք այլեւս պաշտոնապես չեն օգտագործում, քանի որ այդ բնորոշումները սուբյեկտիվ են: Վարկանիշները հիմնված են մեկ տարում կատարված սպանությունների, բռնաբարությունների, գողությունների, կողոպուտների, փոխադրամիջոցների առեւանգումների վերաբերյալ ՀԴԲ-ի հավաքած տվյալների վրա:

«Թեքեյան թատերախմբի» նոր ներկայացումը նվիրված էր Անդրանիկ Մարգարյանի հիշատակին

Հայաստանում իր մշակութային կարեւոր գործունեությունը մոտ երկու տասնամյակ ծավալող Թեքեյան մշակութային միությունը չորս տարի առաջ հիմնեց «Թեքեյան թատերախումբ», որի գեղարվեստական ղեկավար նշանակվեց արվեստի վաստակավոր գործիչ, պետական մրցանակի դափնեկիր ռեժիսոր Արտաշես Հովհաննիսյանը: «Թեքեյան թատերախումբը» հանդիսատեսի դատին է արդեն հանձնել Հրանտ Մաթեւոսյանի «Աշնան արեւ» (գլխ. դերակատար՝ Վիոլետա Գեւորգյան, ԱՄՆ), Սամվել Ղափլանյանի «Վերջին սկիզբը» եւ, այս օրերին, Պերճ Զեյթունցյանի «Մի նայիր հայելուն» դրամաները: Այս գործը առաջին օրվանից հովանավորվում էր հանգուցյալ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի վարչապետական ֆոնդից: «Թեքեյան թատերախումբը» «Մի նայիր հայելուն» բեմադրությունը նվիրել էր Անդրանիկ Մարգարյանի հիշատակին:

Ներկայացման առաջնախաղին ներկա էին երջանկահիշատակ Անդրանիկ Մարգարյանի կինը՝ տիկին Սուսաննան իր զավակների հետ, պիեսի հեղինակ Պերճ Զեյթունցյանը, ՀՀ մշակույթի փոխնախարար Դավիթ Մուրադյանը եւ բազմաթիվ մտավորականներ: Ներկայացման ավարտից հետո «Ազգը» խնդրեց **Պերճ Զեյթունցյանին** կիսվել ստացած առաջին տպավորություններով: «Պրեմիերան միշտ հանդիսավոր օր է եւ ուրախալի հատկապես հեղինակի համար: Մնում է հանդիսատեսը նույնպես գոհ լինի, ուրախ լինի ներկայացումից: Շատ դժվար է հիմա գնահատական տալ: Հեղինակները մշտապես շատ բծախնդիր են ու ներկայացման թերությունները, բացթողումները առաջինն են զգում ու հենց դա է պատճառը, որ միանգամից դժվարանում եմ կարծիք հայտնել: Առաջին տպավորությունը լավ էր: Մնում է քննարկման ընթացքում մանրամասն վերլուծություններ անել ու գտնված, հաջողված կտորները պահպանել»:

ՀՀ մշակույթի փոխնախարար **Դավիթ Մուրադյանի** կարծիքով՝ «Պերճ Զեյթունցյանը, ինչպես միշտ, իր հանդիսատեսին ստիպում է մտածել: Արտաշես Հովհաննիսյանը, ըստ իս, գտել է արձակ ստեղծագործության բեմական

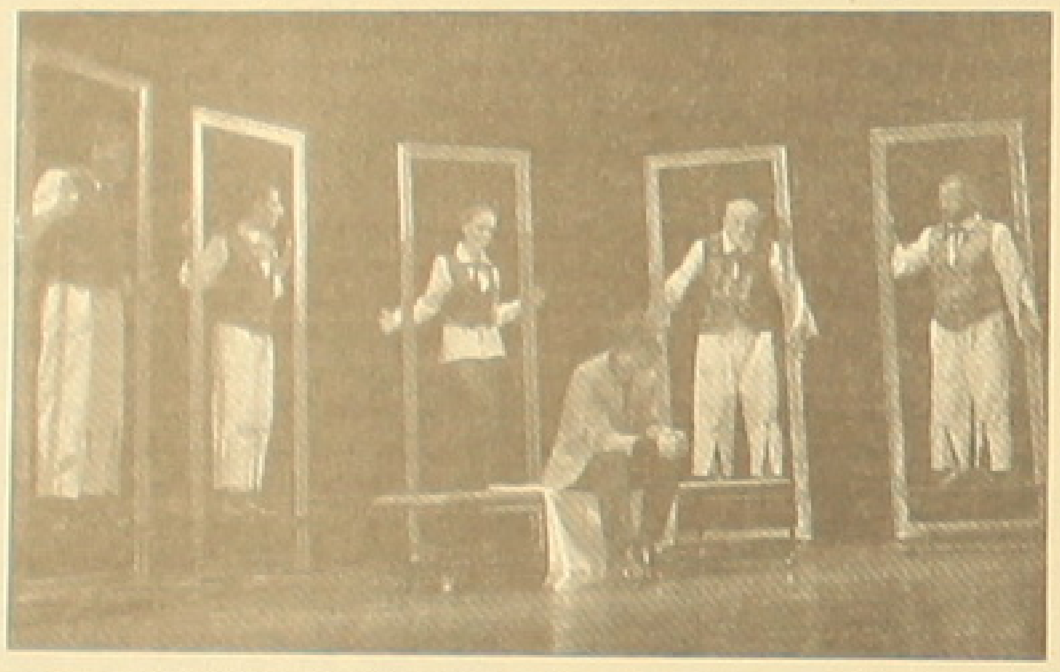

արտահայտությունը, եւ այս առումով ներկայացումը կարելի է համարել ստացված»:

Շնորհավորելով «Թեքեյան թատերախմբի» առաջնախաղի բոլոր մասնակիցներին եւ հատկապես բեմադրիչ **Արտաշես Հովհաննիսյանին** լարված ու հոգեբանական դրվագների յուրօրինակ մոտեցման ու մատուցման համար, խնդրեցինք իր իսկ տպավորությունները հայտնել. «Այն, ինչ ուզում էի ցույց տալ հանդիսատեսին՝ ստացվեց: Ես գոհ եմ առաջնախաղից, բայց կարծում եմ, դա գործի կեսն է: Կարեւորը, որ հանդիսատեսը գոհ լինի: Ահա խնդրեմ, տեսեք թե ինչպիսի ջերմության ու անկեղծ շնորհավորանքների եք արժանանում այսօր բոլորս»:

Թատերախումբը մոտ մեկ տարի (իհարկե, ընդմիջումներով) քրտնաջան աշխատել է Պերճ Զեյթունցյանի «Մի նայիր հայելուն» գործի վրա եւ գտել այդ բարդ ու հոգեբանական տվայտանքներով լեցուն պիեսը ներկայացնելու ձեւը: Գլխավոր դերակատարը՝ Արթուր Կարապետյանը հոգեվիճակը համոզիչ մատուցեց: Ներկայացման նկարիչ Աշոտ Համբարձումյանը կարողացել էր այնպիսի ձեւավորում տալ, որ թվում էր եթերային մի միջավայրում ես գտնվում եւ հենց այդպիսի միջավայրում էլ միայն Վիգենը (գլխ. կերպարը) հայելու մեջ իր անդրադարձի փոխարեն տեսնում էր մի քանի կրկնապատկերներ:

«Ազգն» առաջիկայում հանգամանալից կանդրադառնա այս ներկայացմանը, իսկ այժմ թատերասերներին հիշեցնենք, որ նոյեմբերի 29-ին, դեկտեմբերի 1-ին, կրկին Երեւանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնում կարող են դիտել Պերճ Զեյթունցյանի «Մի նայիր հայելուն» բեմադրությունը՝ «Թեքեյան թատերախմբի» ներկայացմամբ: Բեմադրության մեջ հանդես են գալիս տարբեր թատրոններից հրավիրված դերասաններ՝ Արմեն Սանթրոսյանը, Արա Սարգսյանը, Մխիթար Մելքոնյանը, Աննա Վերդյանը, Սմբատ Ստեփանյանը, Արտյուշա Շահվերդյանը, Սամվել Դանիելյանը, Իշխան Ղարիբյանը, Սամվել Գանյանը, Էդվարդ Գաստարյանը, Համլիկ Ասլանյանը եւ Փայլակ Չոբանյանը: Երաժշտական ձեւավորումը Աշոտ Փափազյանինն է:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Տնտեսական ճգնաժամն ու Sotheby's աճուրդը

Ֆրենսիս Բեկոնի եզակի դիմանկարը Մելբուռնում նախօրեին կայացած Sotheby's աճուրդում վաճառվել է ակնկալվածից 10 անգամ թանկ՝ 60 հազար դոլարով: Ռոյ դե Մեստրի եւս մի գործ՝ «Ֆրենսիս Բեկոնի ստուդիան» նույնպես վաճառվել է նախատեսված՝ 37- 50 հազար դոլար գնից շատ ավելի բարձր թվով՝ 112,6 հազար դոլարով: Նշված աճուրդում վաճառված երկու գործերն ու նույն նկարչի՝ Ռոյ դե Մեստրի եւս 4 գործեր հանրությանը չեն ցուցադրվել շուրջ 50 տարի:

Ավստրալական գեղանկարչության աճուրդի արդյունքները կազմակերպիչներին ոգեւորել են, քանի որ համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամի հետեւանքով արձանագրվում էր մեծ մասամբ փորձագետների սպասած նախնական գնից ցածր վաճառք:

Ն. Պ.

«Արտույտների ագարակը» Կիեւում

Նոյեմբերի 27-ին Կիեւում բացվելու է մարդու իրավունքների պաշտպանությանը նվիրված «Աստիծաններ» միջազգային կինոփառատոնը, որի ընթացքում ցուցադրվելու է Օսմանյան Թուրքիայում իրականացված Հայոց ցեղասպանության մասին պատմող իտալացի ռեժիսորներ Տավիանի եղբայրների հեղինակած «Արտույտների ագարակը» ֆիլմը: Այս մասին տեղեկացնում է Ռուսաստանի հայերի «Երկրամաս» թերթն ու հավելում, որ փառատոնում 30 երկրից 100 ֆիլմ է ներկայացված՝ 12 գեղարվեստական, 14 անիմացիոն, 13 երաժշտական հոլովակ: «Աստիծաններ» կինոփառատոնը ԱՊՀ տարածքում միակն է՝ նվիրված մարդու իրավունքների պաշտպանությանը, համանմանը Հոլիվուդում անցկացվող «Աստիուս» փառատոնն է:

Ն. Պ.

Հնչակյան առաջնորդի արխիվը՝ Միչիգանի համալսարանում

Միչիգանի համալսարանի հայկական ուսումնասիրությունների ծրագրի եւ Հատուկ հավաքածուների բաժինները հոկտեմբերի 31-ին կազմակերպել են հատուկ միջոցառում, որի ընթացքում գրադարանից օգտվողների համար բացվել է Հնչակյան կուսակցության առաջնորդներից՝ Համբարձում Արզումանյանի (1891-1909) արխիվը, որը որոշ ժամանակ առաջ համալսարանին էր նվիրել նրա թոռնուհին՝ Մարգարիտ Հաոնը, Արզումանյան ընտանիքի այլ անդամների հետ միասին:

Տեղեկացնելով այս մասին, ՍԴՀ կուսակցության կենտրոնական վարչության հաղորդագրությունը նշում է, որ 1200 էջ պարունակող արխիվը (մեծ մասը հայերեն, կուսակցության վերաբերյալ փաստաթղթեր եւ անձնական թղթակցություններ) դասակարգված է եւ պատրաստ ուսումնասիրությունների: Ընթանում է նաեւ թվայնացման գործընթացը:

Համբարձում Արզումանյանը ծնվել է պատմական Գանձակում: Քաղաքական գործունեությունը սկսել է Թավրիզում (Իրան), ապա անցել Ռուսաստան, Եվրոպա եւ Մ. Նահանգներ, որտեղ 1909-ին կնքել է իր մահկանացուն:

Հանդիսությանը ներկա են եղել համալսարանի 60 դասախոսներ, ուսանողներ եւ Կալիֆոռնիայից ու Փենսիլվանիայից հատուկ ժամանած Արզումանյանի թոռներն ու նրանց զավակները:

Հ. Ծ.

Դիզայն, թե՞ «գովազդաբետոնային» շռայլություն

*Այսօր ամեն քայլափոխի լսում ենք դիզայնի, ինտերիեր-էքստերիերի կարեւորության մասին՝ շատ հաճախ նույնիսկ ամբողջությամբ չընկալելով այդ հասկացությունների բուն նշանակությունը: Անկախության 17-ամյա պատմության ընթացքում մեր առօրյա մտած շատ ուրիշ նորամուծությունների հետ հանդես եկած «միջավայրի գեղագիտական կազմակերպումը», որ խորհրդային գաղափարախոսությունը չէր ընդունում, այսօր էլ իր իրական խնդիրներին չի առնչվում՝ շատ հաճախ շփոթվելով ճոխության, թանկարժեքության, եվրոպական կենցաղին հատուկ տարրերի անհարկի շահագործման հետ: Ի՞նչ է դիզայներական արվեստը, ի՞նչ ձեռքբերումներ ունի մեր երկիրն այս բնագավառում. հարցերի պատասխանները փորձեցինք ստանալ նկարիչ-դիզայներ **Արթուր Մանուկյանից**:*

- Դիզայնը լուրջ գիտական փորձերի, փորձարկումների, ուսումնասիրությունների վրա հիմնված գեղագիտական համակարգ է: Այն բավական ծախսատար ոլորտ է: Առանց տեսական ներդրումների դիզայնի զարգացում ակնկալել անհնար է: Այսօր մեր երկրում դիզայներական արվեստի՝ անտեսված լինելու փաստը պայմանավորված է երկու հիմնական գործոնով. էսթետիկական հասկացությունների մասին խոսելու համար հասարակության մեջ բավարար գիտակցություն չկա, բացի այդ, մեր պետությունը չունի միջոցներ: Միայն հովանավորներով հարց չի լուծվի: Պետությունը պիտի թիկունքում կանգնի: Այսօր դիզայնի զարգացման նախապայմաններ չեմ տեսնում Հայաստանում: Ունենք Դիզայներների միություն, որտեղ հավաքված են պրոֆեսիոնալներ, բայց մինչ այսօր նույնիսկ շենք չունենք, ֆինանսական որեւէ աջակցություն չի ցուցաբերվում: Պետության կողմից անտեսված ոլորտ է: Իսկ եթե պետության համար կարեւոր չէ, ինչպե՞ս կարող է զարգանալ: Այսօր Հայաստանում դիզայնի մասին նույնիսկ լուրջ գրականություն չեք գտնի: Առաջին հերթին գիտակցումը, որ դիզայնը մեզ պետք է, չկա: Այն մարմինները, ովքեր պիտի զբաղվեն դրանով, բացակա են:

- Ինքներդ ի՞նչ եք արել այդ բնագավառում: Ավելի շատ նկարիչ եք, թե՞ դիզայներ:

- Իմ աշխատանքներում միշտ առկա է դիզայների մոտեցումը: Որովհետեւ կերպարվեստի խնդիրներին էլ եմ նայում դիզայնի հարթությունից: 2001 թվականին առաջին անհատական ցուցահանդեսիս՝ «Տրանսֆորմացիա» խորագրով, ներկայացրել էի աշխատանքներ, որոնք նախնական փուլում գրաֆիկական էին, հետո ծավալ ստացան, դարձան հարթաքանդակներ: Ընդհանրապես իմ բոլոր ստեղծագործություններն օժտված են «կերպարանափոխվելու» ունակությամբ. միեւնույն կոմպոզիցիան կարող է դառնալ ե՛ւ ճարտարապետական պաննո, ե՛ւ զարդ: Այսօր արդեն աշխատանքներ են ընթանում չորրորդ ցուցահանդեսի կազմակերպման ուղղությամբ: Ցուցահանդեսը կկոչվի «Գրաֆիկայից մինչեւ քանդակ»՝ կներկայացվի արտահայտչամիջոցների փոխակերպումը: Անում եմ այն, ինչ ինձ հոգեհարազատ է, եւ յուրաքանչյուր թեմա էլ հետաքրքրական է, եթե այնտեղ տեսնում եմ իմ արտահայտչամիջոցների առավելությունը: Նյութի ընտրության հարցում եւս սահմանափակումներ չեմ դնում: Նյութը թեման է որոշում, նյութը կոմպոզիցիան է որոշում: Ու նաեւ հակառակը. նյութն ինքն է որոշում ֆորման, էսթետիկան: Դիզայնի կարեւորագույն սկզբունքներից մեկը նյութն է: Ինձ համար նյութի սահմանափակում չկա. ամեն ինչ կարելի է օգտագործել: Ունեմ մի սկզբունք. եթե աշխատանքն ամբողջական է, ինչքան նյութ ուզում ես, օգտագործիր, դրանից այն չի տուժի:

- Իսկ ցուցահանդեսներն ի՞նչ հաճախականությամբ եք կազմակերպում: Աշխուժացնո՞ւմ են դրանք ստեղծագործողներին:

- Ցուցահանդեսների շնորհիվ մեր հասարակությունը գոնե տեսնում է՝ ինչ են անում այս բնագավառի ներկայացուցիչները: Սակայն նույնիսկ մեծ ակտիվությունը ոչինչ չի տալիս: Դու ընդամենը պահում ես այն կրակը, որ դեռ չի հանգել: Կարեւորագույն խնդիրը համաշխարհային գործընթացներին ինտեգրվելն է. դրանք մեր կողքով են անցնում:

2010 թվականին նախատեսվում է «Շանհայ-2010» միջազգային մշակութային էքսպոն՝ «Բարեկեցիկ քաղաք, բարեկեցիկ կյանք» խորագրով: Կազմակերպչական աշխատանքների խմբում ընդգրկված եմ նաեւ ես: Բայց այս դեպքում էլ մենք մտահոգություն ունենք, թե ինչ պիտի ներկայացնենք:

- Իսկ ինչպիսի՞ն է մեր քաղաքը դիզայների հայացքով:

- Քաղաքը բազմաշերտ է, ով ու ինչ ասես կա: Դիզայներական հարցերին պետք է նայել քաղաքաշինության կոնտեքստի մեջ: Այսօր ամեն ինչ արվում է առանձին-առանձին, չհամաձայնեցված, ոչ ամբողջության մեջ: Արվում են բաներ, որ նույնիսկ Նյու Յորքում չկան՝ մասշտաբների առումով: Այն, ինչը մենք ընկալում ենք որպես դիզայն՝ այս գովազդային շռայլությունը, որ հիմա շատ անճաշակ է մեր քաղաքում, շատ վատ է մատուցվում: Հաշվի չեն առնվում քաղաքի բնույթը, չափսերը: Դա քաղաքի ճարտարապետի, քաղաքապետարանի գործն է, որոնք, թվում է, ինչ-որ բաներ անում են, բայց... Եթե պիտի կառուցվի մի բան, որը շատ վատն է, ավելի լավ է չկառուցվի: Թամանյանից հետո ավելի հզոր ճարտարապետական միտք Հայաստանում չի եղել: Եղել են տաղանդավոր ճարտարապետներ: Այդ հզորությունը ստեղծեցին, թողեցին Թամանյանը, Սարյանը... Նրանք այն մարդիկ էին, ովքեր, հասկանալով եկան ու փորձեցին ինչ-որ բան անել, ստեղծեցին «արեւային մի քաղաք», դրանից հետո անհասկանալի է՝ ուր է գնում այդ քաղաքը...

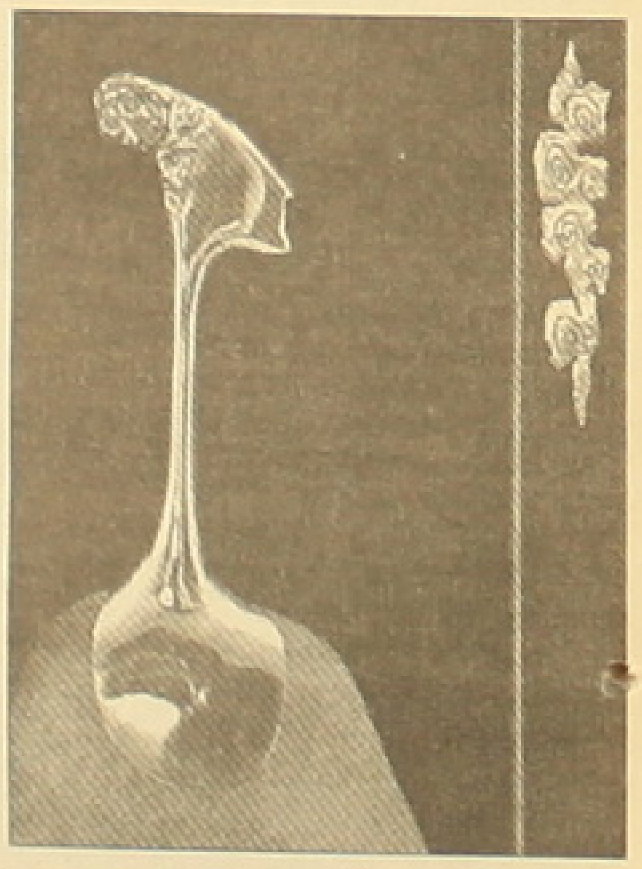

«Սպասում», 2002

-Իսկ դուք որեւէ խնդրի լուծման բանալի գտե՞լ եք: Ի՞նչ կանեիք ինքներդ՝ թերությունները շտկելու ուղղությամբ:

- Ես՝ որպես պրոֆեսիոնալ, վիրտուալ բաներ անելու հակված չեմ: Եթե իմ առջեւ խնդիր չկա, լուծումներ չեմ փնտրում: Եթե Երեւանը բարելավելու, գեղեցկացնելու խնդիր չկա, այլ խնդիր կա՝ քաղաքը բետոնի մեջ թաղելու, ուրեմն թող թաղեն, ովքեր պիտի թաղեն...

Սա, իհարկե, անտարբերություն չէ:

ԱՆԻ ՄԵՍՐՈՊՅԱՆ

Հայկական շախմատի նոր փառահեղ նվաճումը

Հայ շախմատիստները կրկնեցին թուրինյան սխրանքը

Դրեզդենում ավարտված շախմատի համաշխարհային 38-րդ օլիմպիադայում Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը գերազանց ելույթ ունեցավ՝ կրկին ուժեղագույնը ճանաչվելով աշխարհում: Իմաստուն խաղի մեր վարպետները կրկնեցին երկու տարի առաջ Թուրինում հասած աննախադեպ հաջողությունը՝ 2-րդ անգամ անընդմեջ արժանանալով օլիմպիադայի չեմպիոնի տիտղոսին: Հայկական շախմատի տարեգրությունում մի նոր փայլուն էջ գրեցին դրեզդենյան օլիմպիադայի հայ հերոսները՝ Լեւոն Արոնյանը, Վլադիմիր Հակոբյանը, Գաբրիել Սարգսյանը, Տիգրան Պետրոսյանն ու Արտաշես Մինասյանը, որոնք հմուտ ու բանիմաց մարզիչ, գրոսմայստեր Արշակ Պետրոսյանի գլխավորությամբ իրենց վստահ ելույթներով կրկին ապացուցեցին Հայաստանի շախմատային գերտերություն լինելը: Մեր շախմատիստներն իրոք արժանի են բարձր գնահատականի: Թեեւ մեր թիմն իր միջին վարկանիշով 9-րդն էր օլիմպիադայի մասնակիցների մեջ, սակայն անհատական բարձր վարպետության, բարոյակամային հատկանիշների, հաղթանակի հասնելու վճռականությամբ գերազանցեց բոլոր մրցակիցներին եւ արժանիորեն նվաճեց օլիմպիական ոսկե մեդալները: Մեր շախմատիստները գործում էին մեկը՝ բոլորի, բոլորը՝ մեկի համար սկզբունքով եւ միասնականությամբ ու թիմային ոգով էլ առավելության հասան մրցակիցների նկատմամբ:

Երեկ ողջ հանրապետությունը կարծես կրկին միասնական էր դարձել ու անհամբերությամբ եւ հույսով հաղթական լուրերի էր սպասում Դրեզդենից: Շախմատի կենտրոնական տանն «ասեղ» գցելու տեղ չկար, մյուսները գամված համակարգիչների մոտ ուշի-ուշով հետեւում էին Հայաստանի եւ Չինաստանի հավաքականների իրոք դրամատիկ մրցավեճին: Այդ մրցախաղում հաղթանակը մեր շախմատիստներին ոսկե մեդալների կարժանացներ անկախ Ուկրաինա-ԱՄՆ մրցախաղի արդյունքից: Եվ մեր շախմատիստներն արդարացրին սպասելիքները՝ իրենց հաղթանակով խանդավառություն առաջացնելով հանրապետության բնակչության շրջանում:

Չինաստանի հավաքականն իրոք ուժեղ մրցակից էր: Առաջինն իրենց մրցավեճն ավարտեցին Լեւոն Արոնյանն ու Յու Վանգը, որոնք նավակային վերջնախաղում 43-րդ քայլում հաշտություն կնքեցին: Որոշ ժամանակ անց նրանց օրինակին հետեւեցին Վլադիմիր Հակոբյանն ու Բու Քսյանզին՝ ոչ-ոքի համաձայնվելով 39-րդ քայլին: Այդ պահին Ուկրաինայի հավաքականն արդեն 0-2 հաշվով զիջում էր ԱՄՆ-ի շախմատիստներին, ինչն ավելի էր մեծացնում չեմպիոն դառնալու մեր շախմատիստների հնարավորությունները: Անհրաժեշտ էր վերջին վճռական քայլը կատարել օլիմպոսի բարձունքը տանող ճանապարհին: Եվ դա հիանալի կատարեց 4-րդ խաղասեղանի վրա խաղացող Տիգրան Պետրոսյանը: Նա սպիտակներով հիանալի իրագրեց անցողիկ զինվորի իր առավելությունը՝ ստիպելով մրցակցին 51-րդ քայլին հանձնվել: Վերջինն իրենց մրցավեճն ավարտեցին Գաբրիել Սարգսյանն ու Նի Հուան: 48-րդ քայլում խաղաղ դաշն կնքվեց:

Այսպիսով, հաղթելով 2,5-1,5 հաշվով, Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը վաստակեց 19 միավոր եւ անհասանելի դառնալով մրցակիցների համար, 2-րդ անգամ անընդմեջ նվաճեց օլիմպիական չեմպիոնի տիտղոսը: Հետաքրքրական է, որ Թուրինում էլ մեր հավաքականն ավարտական տուրում մրցել էր Չինաստանի ընտրանու հետ եւ այն ժամանակ մեր թիմի հաղթանակն ապահովել էր Վլադիմիր Հակոբյանը:

Հայաստանի հավաքականը շախմատային օլիմպիադաներին մասնակցում է 1992-ից եւ բացի կրկնակի չեմպիոնի տիտղոսից, 3 անգամ էլ արժանացել է բրոնզե մեդալների (1992, 2002, 2004): Ընդ որում, վերջին չորս օլիմպիադաներում հայ շախմատիստները մշտապես տեղ են զբաղեցրել մրցանակային եռյակում:

Մեծ հաջողության հասավ Իսրայելի հավաքականը, որը միակն էր, որ հաղթեց չեմպիոնին: Ավարտական տուրում 2,5-1,5 հաշվով պարտության մատնելով հոլանդացիներին, 18 միավորով իսրայելցիները գրավեցին 2-րդ տեղը: Նրանց հաջողությանն իրենց հաղթանակով նպաստեցին նաեւ ԱՄՆ-ի շախմատիստները՝ թույլ չտալով Ուկրաինայի հավաքականին արժանանալու մեդալների: Հաղթելով 3,5-0,5 հաշվով, ԱՄՆ-ի հավաքականը վաստակեց 17 միավոր եւ ուկրաինացիներին գերազանցելով լրացուցիչ գործակիցներով, արժանացավ բրոնզե մեդալների:

Ավարտական տուրը հաղթանակներով ավարտեցին նաեւ հայ շախմատիստուհիները՝ 2,5-1,5 հաշվով պարտության մատնելով Հնդկաստանի հավաքականին: Մեր թիմի հաղթանակն ապահովեց Էլինա Դանիելյանը՝ պարտության մատնելով Հարիկա Դրոնավալիին: Մկրտչյան-Սախդեւ, Աղինյան-Ավաթի, Գալոյան-Գոմես պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի: Մեր հավաքականը 16 միավորով զբաղեցրեց 6-րդ տեղը: Հետաքրքրական է, որ իր վարկանիշով Հայաստանի կանանց հավաքականը 6-րդն էր մասնակիցների մեջ:

Իսկ օլիմպիադայի չեմպիոնի տիտղոսի համար բավական դրամատիկ պայքար էր ծավալվել: Աղյուսակը 17 միավորով գլխավորող Լեհաստանի հավաքականը 1,5-2,5 հաշվով պարտվեց Ուկրաինայի ընտրանուն եւ զրկվեց ոչ միայն չեմպիոնի տիտղոսից, այլեւ մրցանակային տեղից: Ուկրաինուհիները վաստակեցին 18 միավոր եւ արժանացան արծաթե մեդալների: Իսկ չեմպիոն հռչակվեց Վրաստանի հավաքականը, որը 3-1 հաշվով պարտության մատնելով սերբերին, եւս վաստակեց 18 միավոր, սակայն լրացուցիչ գործակիցներով գերազանցեց Ուկրաինայի հավաքականին: Բրոնզե մրցանակակիր դարձավ ԱՄՆ-ի հավաքականը (17 միավոր), որը 2,5-1,5 հաշվով հաղթելով ֆրանսուհիներին, լրացուցիչ գործակիցներով առաջ անցավ նույնքան միավոր վաստակած ռուսներից:

Շախմատի տանը երեկ տոն էր

«Փառք ու պատիվ մեր շախմատիստներին: Խոսքեր չեմ գտնում ուրախությունս արտահայտելու: Թուրինի օլիմպիադայում տարած հաղթանակի համար անգամ այնքան չէի ուրախացել, ինչպես հիմա: Հաղթողի տիտղոսը պահպանելը շատ ավելի դժվար է, քան ձեռք բերելը», շախմատի տանն ասաց շախմատասեր Հովհաննես Օրդույանը:

Նոյեմբերի 25-ին ժամը 13.00-ից ամենանվիրյալ շախմատասերները հավաքվել էին Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատի կենտրոնական տանը՝ հետեւելու Հայաստանի եւ Չինաստանի հավաքականների խաղին: Հուզմունքը մեծ էր, երկրպագուներին միայն մեկ հարց էր անհանգստացնում, արդյո՞ք մեր հավաքականին կհաջողվի կրկնել Թուրինի սխրանքը: «Պետք է հաղթենք: Հայկական դրոշը մեկ անգամ եւս պետք է բարձրացվի: Շատ հպարտ եմ, նրանց հաղթանակը նաեւ իմ հաղթանակն է», ոգեւորությամբ նշեց շախմատի մեծ երկրպագու Արմեն Պողոսյանը, որ ուշադիր հետեւել է օլիմպիադայի ընթացքին ու առավել քան համոզված է՝ մեր տղաները լավագույնն են:

«Շատ կարեւոր է, որ նախագահը տղաների հաղթանակը համարում է ազգի հաղթանակը եւ հիմա նրանց կողքին է: Առավել քան վստահ եմ, որ հաղթելու ենք», ասաց երկրպագու Կարեն Բաղրամյանը: Նա հիշեց, թե ինչպես Թուրինի հաղթանակից հետո գնացել էր օդանավակայան դիմավորելու տղաներին: «Մեծ ուրախություն էր այդ օրը բոլորիս համար: Հիշում եմ, ինչպես էր երջանկահիշատակ Կարեն Ասրյանը ծածանում մեր եռագույնը, Գաբրիել Սարգսյանը հպարտությամբ վեր էր բարձրացրել հաղթանակի գավաթը, վստահ եմ, որ այս անգամ եւս այն մերը կլինի»:

Հաղթական տրամադրություններն ու լավատեսական մտքերն արդեն իսկ գերիշխող էին, ցնծությունը, սակայն լիակատար դարձավ արդյունքների պաշտոնական հայտարարումից հետո: Թեպետ խաղի կեսին արդեն շախմատի տանը հավաքված մարդիկ վստահ էին, որ հաղթանակը մերն է. Շատերն արդեն հասցրել էին զանգահարել հարազատներին ավետիսն առաջինը հայտնելու մտադրությամբ:

Երբ արդեն պարզ դարձավ, որ Հայաստանի հավաքականը շախմատի համաշխարհային 38-րդ օլիմպիադայի կրկնակի չեմպիոնն է, դահլիճը դղրդաց ծափահարություններից, ծափերը շուրջ 20 րոպե չէին դադարում: «Հայաստան, Հայաստան, փառք մեր տղաներին, մենք հաղթել ենք, հայերն առաջինն են», բացականչում էին ոգեւորված երկրպագուները՝ ծածանելով հայկական դրոշը: «Ամենասկզբից էլ վստահ էի, որ հաղթելու ենք: Այլընտրանք չկար: Մեր հաղթանակի գաղտնիքը տղաների համախմբվածությունն էր», վստահ ասաց երկրպագու Հովհաննես Հովհաննիսյանը: «Շնորհավորում եմ մեզ բոլորիս: Հայ ազգը ունի նոր Տիգրան Պետրոսյաններ: Այս հաղթանակը իմ երբեւէ ստացած ամենալավ նվերն էր», ասաց 75-ամյա Դավիթ պապը, որ իր ծննդյան օրը եկել էր հետեւելու տղաների խաղին:

«Մեր հույսերը ոչ թե արդարացան, այլ գերազանցվեցին: Մեր տղաների հաղթանակը մեկ անգամ եւս ապացուցեց մեծն Սեւակի խոսքերի ճշգրտությունը՝ մենք քիչ ենք, բայց մեզ հայ են ասում», ասաց ներկաներից մեկը, իսկ նրան լրացրեց մեկ ուրիշը՝ 3 միլիոնով հաղթեցինք 1 միլիարդ 300 միլիոնին: «Հաղթեցին ու ապացուցեցին, որ հայերը տաղանդավոր ազգ են: Արդար քրտինքով ձեռք բերած հաղթանակ էր, հալալ է մերոնց», խմբերով հավաքված երկրպագուները քննարկում էին օրվա հաղթանակը:

«Ես գիտեի, որ հաղթելու ենք: Որ մեծանամ, խոստանում եմ, ես էլ եմ հաղթելու», ասաց 10-ամյա ապագա շախմատիստ Նարեկ Հովհաննիսյանը:

Դրեզդենյան օլիմպիադայի մրցամարտերը լուսաբանող մեկնաբաններին հուզող հիմնական հարցը հայկական ուժի, հաղթանակի հանելուկն էր: Ինչպե՞ս պատահեց, որ աշխարհի ոչ հզոր պետություններից մեկը դառնում է շախմատային գերտերություն՝ առաջ անցնելով հնարավոր եւ անհնարին բոլոր մրցակիցներից. հարցի պատասխանը մեկն է՝ թիմային ոգին, համախմբվածությունը եւ խիզախությունը համադրելու դեպքում կարելի է կրկնել Թուրինի սխրանքը եւ պահպանել հաղթողի տիտղոսը:

ՌՈՒԶԱՆ ԲԱՂԱՅԱՆ

Մալոյանն ուժեղագույնն է «Սպարտակի» փոխարինողների կազմում

Մոսկվայի «Սպարտակի» փոխարինողների կազմում հանդես եկող Արթուր Մալոյանը ճանաչվել է թիմի երիտասարդական կազմի լավագույն ֆուտբոլիստ: Հարցման արդյունքներով Մալոյանը ստացել է 1554 ձայն՝ գերազանցելով Վլադիսլավ Ռիժկովին (1422 ձայն) ու Եվգենի Մակեեւին (1346): Ընդհանուր առմամբ հարցմանը մասնակցել են 7026 ֆուտբոլասերներ:

Մալոյանն ընթացիկ մրցաշրջանում Ամիր Բաժեւի հետ ճանաչվել է Մոսկվայի «Սպարտակի» փոխարինողների կազմի լավագույն ռմբարկու, նա դարձել է «Լոկոմոտիվի» դարպասը խփած «ոսկե» գոլի հեղինակ, որի շնորհիվ «Սպարտակը» հաղթող էր ճանաչվել փոխարինողների մրցաշարում: Մալոյանն արդեն իր նորամուտն է նշել «Սպարտակի» հիմնական կազմում՝ խաղադաշտ դուրս գալով Վլադիվոստոկում, ինչպես նաեւ խաղացել է «Զենիթի» հետ ավարտական տուրում:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

6.6 մլրդ դրամ կհատկացվի ծննդօգնությանը

ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունն (ՄԶԳ) ու Հակակոռուպցիոն գործողության մոբիլիզացման ծրագիրը (ՀԳՄԾ) երեկ «Կոնգրես» հյուրանոցում կազմակերպված համաժողովի ընթացքում քննարկեցին պետական անվճար ծննդօգնության ծառայությունների եւ ծննդօգնության պետական հավաստագրի նոր համակարգի ներդրման գործընթացում քաղաքացիական հասարակության մասնակցության եւ օժանդակության խնդիրը: Առողջապահության փոխնախարար **Հայկ Դարբինյանի** խոսքերով՝ ծննդօգնության պետական հավաստագրի ներդրման գործընթացը հաջող է ընթանում: Ստեղծվել է թեժ գիծ, որտեղ քաղաքացիների հարցերին կպատասխանեն հենց առողջապահության նախարարության աշխատակիցները: Փոխնախարարի հավաստմամբ՝ հուլիսին թեժ գծով առողջապահության նախարարությունը ստացել է 138 զանգ: Բողոքների հիմնական մասը (ավելի քան 45 տոկոս) կապված է եղել ծննդօգնության հետ: Հոկտեմբեր ամսին բողոքների թիվը զգալիորեն կրճատվել է՝ հասնելով 5 տոկոսի, իսկ նոյեմբերին նախարարությունն ընդհանրապես բողոքներ չի ստացել: «Եղել են զանգեր, սակայն դրանք կրել են տեղեկատվական բնույթ», փաստեց Հայկ Դարբինյանը:

Առողջապահության փոխնախարարի վկայությամբ՝ 2008-ի համար պետբյուջեն նախատեսել էր տրամադրել 2.8 մլրդ դրամ ծննդօգնության խնդիրները հոգալու համար: Սակայն ծննդօգնության պետական հավաստագրի ընդունումից հետո նշված գումարին ավելացել է մոտ 1 մլրդ դրամ: 2009-ին էլ պետբյուջեն նախատեսել է տրամադրել 6.6 մլրդ դրամ: «Բարձրացել է ծնելիության ցուցանիշները: Եթե նախորդ տարի գրանցվել էր 35.000 ծնունդ, ապա այս անգամ՝ դեռ տարին չավարտված, գրանցվել է 40.000 ծնունդ: Այսօր բժիշկների միջին աշխատավարձը կազմում է 300.000 դրամ: Ավելացել է նաեւ մանկաբարձների եւ մայրապետների աշխատավարձերը», ասաց Հայկ Դարբինյանը:

ՀՀ առողջապահության նախարարության մոր եւ մանկան առողջության պահպանման բաժնի պետ **Կարինե Սարիբեկյանն** էլ նշեց, որ նախարարի 2008-ի հունիսի 28-ի որոշմամբ ստեղծված մոնիտորինգի հանձնաժողովի կազմում ընդգրկված են պետական պաշտոնյաներ, հասարակական կազմակերպություններ եւ ծննդօգնության ծառայություններ իրականացնող հաստատությունների ներկայացուցիչներ: «Մոնիտորինգի իրականացման նպատակը ոչ միայն ծննդօգնության պետական հավաստագրի համակարգի արդյունավետ ներդրում ապահովելն է, այլեւ կոռուպցիոն ռիսկերը նվազեցնելը: Մոնիտորինգն ունի երեք բաղադրիչ: Առաջինը վիճակագրական տվյալների հավաքագրումն ու վերլուծությունն է, որը ներառում է երեք ցուցանիշ՝ ծնունդների, կեսարյան հատումների թիվն ու ծնունդների բաշխվածությունն ըստ ծննդատների: Ցուցանիշները հավաքում ենք ամենօրյա ռեժիմով եւ ամեն շաբաթ դրանց հիման վրա իրականացվում են վերլուծություններ: Կեսարյան հատումների միջին հանրապետական ցուցանիշը 15 տոկոս է եւ ծրագրի ներդրումից հետո էլ ցուցանիշը չի փոխվել: Գրեթե տարբերություն չկա մարզերից եկող ծնունդների հոսքի վերաբերյալ», ասաց Կարինե Սարիբեկյանը:

Մոնիտորինգի երկրորդ բաղադրիչը բնակչության բավարարվածության գնահատումն է, որի համար ստեղծվել են հանձնաժողովներ: Առաջարկվել է հանձնաժողովների կազմում ներգրավել նաեւ հասարակական կազմակերպությունների: Մոնիտորինգի երրորդ բաղադրիչի համաձայն, նախարարության աշխատակիցներն այցելելու են Երեւանի 10 ծննդատներ՝ հանդիպելու ծննդատների աշխատակազմի ու հղիների հետ, անդրադառնալու նոր ներդրված համակարգին:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ավարտվեց ՀՀ արտգործնախարարի Ստամբուլ կատարած այցը

1-ին էջից

«Զամանին» լրացնում է «Սաբահը» եւ նշում. «Նալբանդյանի հետ այս հանդիպումից հետո թերեւս դեկտեմբերի սկզբին Բաբաջանը կմեկնի Ադրբեջան, առաջացնելու համար եռակողմ երկխոսության գործընթացը: Ադրբեջան-Հայաստան երկխոսության գործընթացի սկզբնավորումից հետո ենթադրվում է կազմավորել «Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմը»»:

Թուրքական լրատվամիջոցները միանգամայն դրական են գնահատում Էդվարդ Նալբանդյանի այցը: Ավելին, դա համարում են Հայաստան-Թուրքիա մերձեցման հերթական դրսեւորում: Սակայն այդ մերձեցումն ընդգծելիս մատնացույց են անում նաեւ կարդինալ Վալտեր Կասպերի Հայոց ցեղասպանության փաստը հաստատող հայտարարությունը, որպեսզի շեփորահարեն, թե Վատիկանը «մթագնում է մերձեցումը», ինչպես թուրքական հեռուստատեսությունն է արել, կամ Նյու Յորքի turkishny.com կայքէջի նման վերահիշյալ հայտարարությունը համարեն «ցեղասպանության սադրանք» եւ հայ-թուրքական մերձեցումը խոյահարելու մեջ մեղադրեն Վատիկանին:

ՀՀ արտգործնախարարի այցի արդյունքները դեռեւս ամփոփվում են: Սակայն խնդիրը ոչ այնքան արդյունքների ամփոփումն է, որքան Թուրքիայի արտգործնախարարի հետ Ստամբուլում կայացած հանդիպման կամայական պայմանավորումը հայկական կողմի նախաձեռնությամբ, թե այդ ցանկությունը Նալբանդյանն է հայտնել, նրան ինքնակամ 1915-ի իրադարձությունների առնչությամբ պատմաբանների համատեղ հանձնաժողովի ստեղծման պատրաստակամություն վերագրելը, թուրք հասարակությանը եւ միջազգային հանրությանը թուրքական այս ցանկատեսությունը որպես իրողություն մատուցելը, Հայաստանին երկխոսության համար դեպի Ադրբեջան առաջնորդելու պատրաստակամության ստանձնումը եւ Կովկասում կայունության ու համագործակցության շուտափույթ հաստատման շատ անկեղծ շահագրգռություններով այդ երկխոսության առաջացումը:

Հասկանալի է, որ Նալբանդյանի այցից առաջ էլ Անկարան փորձում էր Հայաստան-Թուրքիա երկխոսությունն առաջացնել: Եթե վերջին երկխոսության առաջացումը պայմանավորվում էր նախագահական ընտրություններում Բարաք Օբամայի հաղթանակով, որպեսզի կանխվի «ցեղասպանություն» բառի օգտագործումն ԱՄՆ նախագահի ապրիլի 24-ի ելույթում եւ Հայկական բանաձեւի ընդունումը Կոնգրեսում, ապա Հայաստան-Ադրբեջան երկխոսության առաջացման հիմքում դրվում է հայ-թուրքականի հետ նաեւ հայ-ադրբեջանական հարաբերությունների կարգավորմանը միտված Անկարայի «բարի կամքը»:

Թերեւս այդ առումով պատահական չէր Էդվարդ Նալբանդյանի այցի նախօրյակին Ալի Բաբաջանի թուրքական հանրային հեռուստատեսությանն արած հայտարարությունը. «Վերջնական նպատակը, ինչպես Ադրբեջանի եւ Հայաստանի, այնպես էլ Հայաստանի ու Թուրքիայի հարաբերությունների լիարժեք նորմալացումն է: Սակայն դրան հասնելու համար անհրաժեշտ է առկա խնդիրների շուրջը համաձայնության գալ, իսկ դա ձեռք է բերվում երկխոսությամբ եւ դիվանագիտությամբ միայն»:

Այդ խնդիրներն, ինչ խոսք, ղարաբաղյան հակամարտությունն ու Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչումն են: Եթե Հայաստանի հետ «մերձեցումը», Ադրբեջանի հետ վերջինի երկխոսության առաջացումը չհանգեցնեն ցանկալի արդյունքի, գոնե Թուրքիան մերձեցման եւ երկխոսության առաջացման նախաձեռնություններով, արտգործնախարարների թե նախագահների եռակողմ հանդիպումներով կփորձի կամք թելադրել Հայաստանին: Այդ ընթացքում Անկարայի հետ մերձեցման Երեւանի, այսպես կոչված, պատրաստակամությունն ինքնաբերաբար կդառնա նաեւ Բաքվի հետ մերձեցման պատրաստակամություն, հայկական այս մտացածին պատրաստակամությունը կմասսայականացվի ինչպես Թուրքիայում եւ Ադրբեջանում, այնպես էլ Արեւմուտքում, թուրքական եւ ադրբեջանական հասարակությունները Հայաստանի հետ առկա հիմնախնդիրներում առավել հենարան կդառնան Անկարային, իսկ Արեւմուտքը՝ աջակից:

«Ֆայնենշլ թայմսի» երեկվա համարում «Հայկական սփյուռքը խոչընդոտում է Թուրքիա-Հայաստան հանդիպմանը» վերնագրով հրապարակումը դրա վառ ապացույցն է: Այս ամենից հետո մտածել, որ Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի հետ եռակողմ հանդիպումներում Հայաստանն աստիճանաբար չի հայտնվի վերջինի ազդեցության տակ, համազոր է չհիմնավորված լավատեսության:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ԹԵՔԵՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ
«ԹԵՔԵՅԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ»-Ը

Նոյեմբերի 29
Դեկտեմբերի 1

ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ Է

Պերճ Զեյթունցյանի

«ՄԻ ՆԱՅԻՐ ՀԱՅԵԼՈՒՆ»

բեմադրությունը

Նվիրվում է 2000-2007 թթ.
ՀՀ վարչապետ
ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆԻ
հիշատակին

Գլխավոր դերում՝ **ԱՐԹՈՒՐ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ**

Դերերում՝
ԱՐՄԵՆ ՍԱՆԹՐՈՍՅԱՆ, ԱՐԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ, ՄԽԻԹԱՐ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ, ՍՈՆԱ ՎԵՐԴՅԱՆ, ՍՄԲԱՏ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ, ԱՐՏՅՈՒՇԱ ՇԱՀՎԵՐԴՅԱՆ, ՍԱՄՎԵԼ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ, ՍԱՄՎԵԼ ՕՀԱՆՅԱՆ, ԻՇԽԱՆ ՂԱՐԻԲՅԱՆ, ԷԴՎԱՐԴ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ, ՀԱՍՄԻԿ ԱՍԼԱՆՅԱՆ, ՓԱՅԼԱԿ ՉՈԲԱՆՅԱՆ

Բեմադրությունը՝
Արվեստի վաստակավոր գործիչ, պետական մրցանակի դափնեկիր
ԱՐՏԱՇԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ

Ներկայացումները տեղի կունենան
Երեւանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնի շենքում
Սկիզբը՝ ժամը 19.00

Տոմսերի համար զանգահարել Թեքեյան մշակութային միություն՝
հեռ.՝ 57-02-83, 55-26-32

JOB OPPORTUNITIES

EURASIA PARTNERSHIP FOUNDATION

Eurasia Partnership Foundation (EPF)s mission is to empower people to effect change for social justice and economic prosperity through hands-on programs, helping them to improve their communities and their own lives.

In anticipation of growing programming in the areas of cross-border work, migration and media, EPF has several openings for full-time and part-time employment.

Who should apply: exceptionally motivated individuals with leadership qualities and at least two years work experience in NGO project implementation and donor reporting. In addition to Armenian, English and Russian, we are seeking applicants with excellent language skills in Turkish or Persian. Applicants should be self-motivated, flexible, a team player and a facilitator, able to meet deadlines, a fast learner and willing to travel. Experience in and/or knowledge of journalism and media, conflict transformation and peace-building, negotiations and diplomacy, migration and development is a plus. Applicants with an educational background in any area of the humanities are invited to apply. Some long-term study (i.e. for 6 months or more) in a Western university is preferred.

Application Procedures: Applicants should submit a CV and cover letter explaining why they want to work with EPF to the EPFs Human Resource Manager at 56 Zarobyan Street in Yerevan or by e-mail to resume@epfound.am. For more information about EPF please visit www.epfound.am. Job Descriptions for the open positions will be available on our website soon. Applications will be accepted immediately, and reviewed on a rolling basis through the end of the year.

If selected, you will be working in a cutting-edge Armenian development organization with team of dedicated professionals and partners who aim to contribute to quality positive change in Armenia, its communities, and the Caucasus region.

EPF is an equal opportunity employer.

Only shortlisted candidates will be contacted.

«ՖԼՈՐԵՍ» ԱՃՈՒՐԴԻ ՏՈՒՆ ՍՊԸ-ն «Ադամանդ» ԵԱՀ Բոռայի հարթակում իրականացնում է «ՎՏԲ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի կողմից ներկայացված գույքի աճուրդային վաճառք՝

1. Բնակարան, ընդհ. մակերեսը՝ 80.5 քմ:
Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երեւան,
Նորքի 8 մ/շ, 35 շենքի, բն. 35:
Մեկնարկային գինը՝ 13,700,000 դրամ:
2. Բնակարան, ընդհ. մակերեսը՝ 73.34 քմ:
Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երեւան, Նորքի 5 մ/շ, 62 շենքի,
Գալշոյան փող. 32, բն. 50:
Մեկնարկային գինը՝ 20,500,000 դրամ:
3. Բնակարան, ընդհ. մակերեսը՝ 95.4 քմ:
Հասցե՝ ՀՀ, ք. Եղվարդ, Շիրակի փող., 8 շենք, բն. 35:
Մեկնարկային գինը՝ 10,000,000 դրամ:
4. Պտղատու այգի, ընդհ. մակերեսը՝ 0,75 հա:
Հասցե՝ ՀՀ, Արարատի մարզ, ք. Վեդի:
Մեկնարկային գինը՝ 2,300,000 դրամ:

Աճուրդի փուլերը՝ դասական եւ հոլանդական եղանակներով 26.12.2008-ից մինչեւ 30.03.2008, յուրաքանչյուր աշխատանքային օր ժ. 13.00, ք. Երեւան, [illegible] 6/1 հասցեում: Տեղեկությունների համար դիմել՝ հեռ. 56-52-28:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 25.11.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարանում՝ Արշակունեաց 2: